

ACTA

České biskupské konference

Ročník 2013

Číslo 8

VYDALA ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE
PRAHA 2013
(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

Obsah

Použité značky a zkratky.....	3
-------------------------------	---

I. PAPEŽSKÉ DOKUMENTY

1. Poselství k XXVIII. Světovému dni mládeže 2013	8
2. Apoštolský list (motu proprio) o charitativní službě.....	17
3. Poselství k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2013	26
4. Poselství k XCIX. Světovému dni migrantů a uprchlíků 13. ledna 2013	36
5. Poselství k XXI. Světovému dni nemocných 11. února 2013	41
6. Poselství k postní době 2013	45
7. Poselství k L. Světovému dni modliteb za duchovní povolání 21. dubna 2013	51
8. Poselství ke XLVII. Světovému dni sdělovacích prostředků 12. května 2013	55
9. Poselství k oslavě 1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velehrad.....	59
10. Poselství k Světovému dni misí 20. října 2013.....	61

II. DOKUMENTY STÁTNÍHO SEKRETARIÁTU VATIKÁNU, KONGREGACÍ A PAPEŽSKÝCH RAD

1. Dekret Apoštolské penitenciárie, jímž se udělují zvláštní odpustky u příležitosti 21. Světového dne nemocných.....	68
2. Dekret Apoštolské penitenciárie, jímž se udělují zvláštní odpustky u příležitosti 28. Světového dne mládeže v Rio de Janeiru.....	71
3. Doporučení prefekta Kongregace pro evangelizaci národů k misijní neděli	73

III. DOKUMENTY A SDĚLENÍ ČBK

1. Pastýřský list biskupů k majetkovému narovnání.....	78
2. Dohoda o duchovní službě ve vězeňství	81

Použité značky a zkratky

- AAS *Acta Apostolicae Sedis*
- CIC *Kodex kanonického práva (Codex Iuris Canonici)*.
Praha: Zvon, 1994
- ČBK Česká biskupská konference
- CIV BENEDIKT XVI. Encyklika o integrálním lidském rozvoji
v lásce a v pravdě *Caritas in veritate* (29. června 2009).
Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009
- DCE BENEDIKT XVI. Encyklika o křesťanské lásce *Deus caritas est*
(25. prosince 2005). Praha: Paulínky-ČBK, 2006
- DH II. Vatikánský koncil. Deklarace o náboženské svobodě
Dignitatis humanae (7. prosince 1965).
Dokumenty II. vatikánského koncilu. Praha: Zvon, 1995
- DV II. Vatikánský koncil. Věřoučná konstituce o Božím zjevení
Dei verbum (18. listopadu 1965).
Dokumenty II. vatikánského koncilu. Praha: Zvon, 1995
- ERC Ekumenická rada církví
- GE II. Vatikánský koncil. Deklarace o křesťanské výchově
Gravissimum educationis (28. října 1965).
Dokumenty II. vatikánského koncilu. Praha: Zvon, 1995
- GS II. Vatikánský koncil. Pastorální konstituce o církvi
v dnešním světě *Gaudium et spes* (7. prosince 1965).
Dokumenty II. vatikánského koncilu. Praha: Zvon, 1995
- ChD II. Vatikánský koncil. Dekret o pastýřské službě biskupů
v církvi *Christus Dominus* (28. října 1965).
Dokumenty II. vatikánského koncilu. Praha: Zvon, 1995
- KKC *Katechismus katolické církve*.
Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001

- KSNC PAPEŽSKÁ RADA PRO SPRAVEDLNOST A MÍR. *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007
- LG II. Vatikánský koncil. Věřoučná konstituce o církvi *Lumen gentium* (21. listopadu 1964). *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Praha: Zvon, 1995
- OR *L'Osservatore Romano*
- PDV JAN PAVEL II. Posynodální apoštolská adhortace o výchově kněží v současných podmínkách *Pastores dabo vobis* (25. března 1992). Praha: Zvon, 1993
- PL *Patrologia latina* (J. P. MIGNE)
- PO II. Vatikánský koncil. Dekret o službě a životě kněží *Presbyterorum ordinis* (7. prosince 1965). *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Praha: Zvon, 1995
- RM JAN PAVEL II. Encyklika o stálé platnosti misijního poslání *Redemptoris missio* (7. prosince 1990). Praha: Zvon, 1994
- SC II. Vatikánský koncil. Konstituce o posvátné liturgii *Sacrosanctum Concilium* (4. prosince 1963). *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Praha: Zvon, 1995
- SpS BENEDIKT XVI. Encyklika o křesťanské naději *Spe salvi* (30. listopadu 2007). Praha: Paulínky-ČBK, 2008

I.

PAPEŽSKÉ
DOKUMENTY

1. POSELSTVÍ SVATÉHO OTCE BENEDIKTA XVI. K 28. SVĚTOVÉMU DNI MLÁDEŽE 2013

**„Jděte, získejte za učedníky všechny národy“
(srov. Mt 28, 19)**

Drazí mladí,

rád bych vám všem zaslal svůj pozdrav plný radosti a lásky. Jsem si jistý, že mnozí z vás se vrátili ze Světového dne mládeže v Madridu více „zakořenění a upevnění v Kristu a utvrzení ve víře“ (srov. Kol 2, 7). Letos jsme v různých diecézích radostně oslavovali to, že jsme křesťany, a byli jsme přitom inspirováni tématem „Radujte se stále v Pánu“ (Flp 4, 4). Nyní se připravujeme na následující Světový den, který se bude slavit v červenci 2013 v brazilském Rio de Janeiru.

Především vás chci znovu pozvat k účasti na této důležité události. Slavná socha Krista Vykupitele, která je dominantou tohoto krásného brazilského města, bude jejím výmluvným symbolem; Pánovo otevřené náručí je znamením pro přijetí, jež on vyhrazuje všem, kdo k němu přijdou, a jeho srdce znázorňuje nesmírnou lásku, kterou má pro každého a každou z vás. Nechte se jím přitáhnout! Prožijte zkušenost ze setkání s Kristem společně s mnoha dalšími mladými, kteří se sejdou v Riu na příštím Světovém dni! Umožněte mu, aby vám prokázal svou lásku, a stanete se svědky, jichž má svět zapotřebí.

Zvu vás, abyste se připravovali na Světový den v Rio de Janeiru a již od nynějška meditovali na téma „Jděte, získejte za učedníky všechny národy“ (srov. Mt 28, 19). Jedná se o velkou misijní výzvu, kterou Kristus zanechal celé církvi a která zůstává aktuální i dnes po dvou tisících letech. Je třeba, aby takové pověření nyní silně rezonovalo ve vašich srdcích. Přípravný rok na setkání v Riu se kryje s Rokem víry, na jehož začátku se biskupská synoda věnovala tématu „Nová evangelizace pro předávání křesťanské víry“. Proto jsem rád, že i vy, drazí mladí, jste zaangażováni v tomto misijním nasazení celé církve. Umožňovat poznat Krista je ten nejcennější dar, který můžete odevzdávat druhým lidem.

1. Naléhavá výzva

Dějiny nám ukazují, kolik mladých svým velkorysým sebedarováním přispělo ve velkém k rozvoji tohoto světa tím, že hlásali evangelium. S velikým nadšením přinášeli radostnou zvěst o Boží lásce projevené v Kristu a měli k tomu mnohem menší prostředky a možnosti, než my máme k dispozici dnes. Napadá mě např. blahoslavený José de Anchieta, mladý španělský jezuita ze 16. století, který odešel na misie do Brazílie, když mu ještě nebylo ani dvacet let, a stal se velkým apoštolem Nového světa. Ale mám na mysli i ty z vás, kteří se velkoryse věnují misijnímu poslání církve; překvapivé svědectví mi o tom poskytl Světový den v Madridu, především mé setkání s dobrovolníky.

Dnes má mnoho mladých velké pochybnosti o tom, zda život je dobro, a nevidí jasně svou další cestu. Před těžkostmi současného světa se mnozí obvykle ptají: Co já mohu dělat? Tuto temnotu osvĕcuje světlo víry, jež nám dává pochopit, že každý život má nedocenitelnou hodnotu, protože je plodem Boží lásky. Bůh miluje i toho, kdo se od něho vzdálil nebo na něj zapomněl. Má trpĕlivost a čeká: dokonce dal svého Syna, který zemřel a vstal z mrtvých, aby nás radikálně osvobodil od zla. A Kristus vyslal své učedníky, aby přinesli radostnou zvěst o spáse a novém životĕ všem národům.

Při pokračování své evangelizační misie počítá církev i s vámi. Drazí mladí, vy jste prvními misionáři mezi vašimi vrstevníky. Na konci Druhého všeobecného vatikánského koncilu, jehož 50. výročí letos oslavujeme, odevzdal Boží služebník Pavel VI. mladým celého světa poselství začínající těmito slovy: „Na vás, mladí muži a ženy celého světa, se koncil obrací se svým posledním poselstvím; protože jste to vy, kdo převezmete pochodeň z rukou vašich otců a budete žít ve světě v okamžiku nejgigantičtĕjších promĕn v jeho dějinách. Jste to vy, kdo si vezmete to nejlepší z příkladu a z nauky vašich rodičů a vašich učitelů a budete vytvářet společnost zítřka. S ní se zachráníte, nebo zahynete.“ A poselství zakončil výzvou: „S nadšením vytvářejte lepší svět, než je ten dnešní!“ (*Poselství k mladým*, 8. prosince 1965).

Drazí přátelé, tato výzva je velice aktuální. Prožíváme velmi specifické historické období. Technický pokrok nám nabízí nevídané možnosti propojení mezi lidmi i národy, ale globalizace vztahů bude pozitivní a způsobí růst světa v jeho lidskosti pouze tehdy, bude-li založena

nikoli na materialismu, ale na lásce, která jediná je schopná naplňovat srdce každého člověka a sjednocovat lidi. Bůh je láska. Člověk, který zapomíná na Boha, nemá naději a není schopen milovat sobě podobného. Proto je naléhavě nutné svědčit o Boží přítomnosti, aby mohl zakusit Boha každý. V sázce je spása lidstva a spása každého z nás. Každý, kdo tuto nutnost pochopí, nemůže jinak než zvolat se svatým Pavlem: „Běda, kdybych nehlásal evangelium“ (1 Kor 9, 16).

2. Staňte se Kristovými učedníky

Tato misijní výzva k vám přichází i z jiného důvodu: je potřebná pro naši osobní cestu víry. Blahoslavený Jan Pavel II. napsal: „Víra se posiluje tím, že se dává“ (enc. *Redemptoris missio*, 2). Tím, že hlásáte evangelium, se vy sami stále více a hlouběji zakořeňujete v Kristu a stáváte se zralými křesťany. Misijní nasazení je základním rozměrem víry; pokud neevangelizujeme, nejsme pravými věřícími. Hlásání evangelia není ničím jiným než důsledkem radosti z toho, že jste se setkali s Kristem a že jste v něm našli skálu, na níž můžete postavit svůj život. Úsilím o to, abyste sloužili druhým a hlásali jim evangelium, bude váš život, často roztržštěný do různých aktivit, nacházet svou jednotu v Pánovi, budete utvářet i sebe sama a vaše lidskost poroste a bude dozrávat.

Co však znamená být misionáři? Znamená to především být Kristovými učedníky, stále znova naslouchat výzvě k jeho následování, výzvě hledět na něho: „Učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mt 11, 29). Učedník je totiž takovým člověkem, který si bere za svou pozornost vůči Ježíšovu slovu (srov. Lk 10, 39); Ježíše uznává za svého Mistra, který nás miloval natolik, že dal za nás život. U každého z vás se tedy jedná o to, abyste se každodenně nechali utvářet Božím slovem. Ono z vás učiní přátele Pána Ježíše a lidi se schopností umožňovat i dalším mladým, aby navazovali přátelství s ním.

Radím vám mít na paměti dary, které jste dostali od Pána, abyste je pak vy sami mohli předávat dále. Učte se nově interpretovat svou osobní historii a uvědomujte si také nádherné dědictví generací, které vás předcházely. Mnozí věřící nám odevzdávali víru s odvahou a čelili přitom zkouškám a nepochopením. Nikdy nezapomínejme, že jsme součástí velkého řetězce mužů a žen, kteří nám odevzdali pravdu víry a spoléhají se na nás v tom, že ji dostanou ti další. Předpokladem pro

to, abychom byli misionáři, je poznání přijatého dědictví, jímž je víra církve. Je třeba poznávat, v co věříme, abychom to mohli hlásat. Jak jsem napsal v úvodu k *YouCat*, katechismu pro mladé, který jsem vám odevzdal na Světovém setkání v Madridě, „musíte znát svou víru se stejnou přesností, jako odborník na informatiku zná operační systém počítače; musíte ji znát, jako hudebník zná svoji skladbu. Ano, musíte být ve víře zakořeněni mnohem hlouběji než generace vašich rodičů, abyste dokázali se silou a rozhodností odolávat výzvám a pokušením této doby“ (*Úvod*).

3. Jděte!

Ježíš vyslal své učedníky na misi s tímto pověřením: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen“ (*Mk 16, 15-16*). Evangelizovat znamená přinášet druhým radostnou zvěst o spáse a touto radostnou zvěstí je jedna osoba: Ježíš Kristus. Když se s ním setkám a pochopím, až do jaké míry mě Bůh miluje a přináší mi spásu, zrodí se ve mně nejen touha, ale i potřeba, aby ho poznávali druzí. Na začátku Janova evangelia vidíme Ondřeje, který, poté co se setkal s Ježíšem, spěchá, aby k němu přivedl i svého bratra Šimona (srov. 1, 40-42). Evangelizace vždy začíná setkáním s Pánem Ježíšem. Kdo se k němu přiblížil a získal zkušenost s jeho láskou, hned chce sdílet krásu tohoto setkání a radost, jež se rodí z takového přátelství. Čím více Krista známe, tím více ho toužíme hlásat. Čím více s ním hovoříme, tím více toužíme hovořit o něm. Čím více si nás získal, tím více toužíme vést k němu ty druhé.

Skrze křest, který v nás rodí nový život, se v nás usídluje Duch Svátý a zapaluje naši mysl i naše srdce. On nás vede, abychom poznávali Boha a vstupovali do stále hlubšího přátelství s Kristem. Duch Svátý nás nabádá, abychom konali dobro, abychom sloužili druhým a darovali sami sebe. Skrze biřmování jsme posíleni jeho dary, abychom svědčili o evangeliu stále zralejším způsobem. Duch lásky je tedy duší misie. Vede nás, abychom vycházeli ze sebe a „šli“ evangelizovat. Drazí mladí, nechávejte se vést silou Boží lásky, umožněte této lásce, aby překonávala vaši tendenci uzavírat se do svého vlastního světa, do svých problémů a zvyklostí. Mějte odvahu „vycházet“ ze sebe sama, abyste „šli“ k druhým a vedli je k setkání s Bohem.

4. Jděte ke všem národům

Zmrtvýchvstalý Kristus vyslal své učedníky, aby svědčili o jeho spásnosné přítomnosti u všech národů, protože Bůh si ve své hojné lásce přeje, aby všichni byli spaseni a nikdo nebyl zatracen. Svou obětí lásky na kříži otevřel Ježíš cestu k tomu, aby všichni muži i ženy mohli poznat Boha a vstoupit do společenství s ním. Ustanovil společenství učedníků, aby zvěst o evangelní spáse přinášeli až do končin země a dostali se ke všem mužům a ženám na každém místě a v každé době. Vezměme si toto Boží přání za své!

Draží přátelé, otevřete své oči a dívejte se okolo. Tolik mladých ztratilo smysl života. Jděte! Kristus potřebuje i vás. Nechte se uchvátit jeho láskou a staňte se nástroji této nesmírné lásky, aby se dostala ke všem, zvláště ke „vzdáleným“. Někteří jsou vzdáleni zeměpisně, jiní jsou vzdáleni proto, že jejich kultura nenechává Bohu žádný prostor. Někteří ještě evangelium osobně nepřijali, jiní ho sice přijali, ale přesto žijí tak, jako by Bůh neexistoval. Všem otevřeme brány svého srdce. Snažme se s jednoduchostí a s respektem vstoupit do dialogu s nimi. Budeme-li ho prožívat v duchu opravdového přátelství, přinese to plody. „Národy“, k nimž jsme posláni, nejsou pouze jiné země světa, ale také různé oblasti života: rodina, čtvrt', studentské nebo pracovní prostředí, skupiny přátel a místa, kde trávíme volný čas. Radostné hlásání evangelia je určeno všem prostředím našeho života, bez jakéhokoli omezení.

Chtěl bych zdůraznit dvě oblasti, k nimž musí být vaše misijní úsilí ještě pozornější. První z nich jsou sdělovací prostředky, zvláště svět *internetu*. Jak jsem vám již řekl, drazí mladí, „pociťujte potřebu uvádět do kultury tohoto nového komunikačního a informačního prostředí hodnoty, v nichž spočívá váš život... Zvláště vám mladým, kteří jste téměř spontánně synchronizováni s novými komunikačními prostředky, přísluší úkol evangelizovat tento „digitální kontinent““ (*Poselství ke 43. Světovému dni sdělovacích prostředků*, 24. května 2009). Naučte se tedy používat takovýto prostředek s moudrostí a uvědomte si také všechny jeho nástrahy, zvláště riziko závislosti, záměny reálného světa za virtuální, nahrazení přímého setkání a dialogu s lidmi kontakty prostřednictvím sítě.

Druhá oblast se týká mobility. Stále více mladých lidí dnes cestuje buď kvůli studiu, práci nebo kvůli zábavě. Také mám na mysli všechny

migrační pohyby, při nichž se miliony často mladých lidí přesouvají a z ekonomických nebo sociálních důvodů mění region či zemi. I tyto jevy se mohou stát prozíravými příležitostmi pro šíření evangelia. Drazí mladí, nemějte strach dosvědčovat svou víru i v těchto prostředích; pro každého, s nímž se setkáte, je cenným darem, když s ním sdílíte svou radost ze setkání s Kristem.

5. Získejte za učedníky!

Myslím, že jste vícekrát zakusili, jak je těžké vtáhnout vaše vrstevníky do života s vírou. Asi jste častěji viděli, že u mnoha mladých, zvláště v určitých fázích jejich života, existuje touha poznat Krista a žít hodnoty evangelia, ale je provázena pocitem nepatřičnosti a neschopnosti. Co dělat? Především vaše blízkost a vaše prosté svědectví mají být prostředkem, jímž se Bůh bude moci dotknout jejich srdce. Hlásání Krista se neuskutečňuje jen slovy, ale musí zahrnovat celý život a proměňovat se ve skutky lásky. Je třeba být evangelizátorem z lásky, kterou do nás vložil Kristus, a naše láska se tedy musí stále více připodobňovat té jeho. Musíme být stále pozornější vůči tomu, s kým se setkáváme, jako dobrý Samaritán, a musíme umět naslouchat, chápat a pomáhat, abychom toho, kdo hledá pravdu a smysl života, vedli do Božího domu, jímž je církev, kde je naděje a spása (srov. *Lk 10, 29-37*). Drazí přátelé, nezapomeňte, že první skutek lásky, který můžete vykonat pro bližního, je sdílet s ním zdroj naděje. Kdo nedává Boha, dává příliš málo! Ježíš přikazuje svým apoštolům: „Jděte, získejte za učedníky všechny národy, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“ (*Mt 28, 19-20*). Našimi prostředky pro „získávání učedníků“ jsou především křest a katecheze. To znamená, že lidi, které evangelizujeme, máme vést k setkání s živým Kristem, zvláště v jeho slově a ve svátostech. Tak v něho uvěří, poznají Boha a budou žít z jeho milosti. Chtěl bych, aby se každý zeptal: „Měl jsem někdy odvahu navrhnout křest mladým, kteří ho ještě nepřijali? Pozval jsem někoho na cestu objevování křesťanské víry?“ Drazí přátelé, nebojte se navrhnout svým vrstevníkům setkání s Kristem. Vzápětí Ducha Svatého a on vás povede, abyste stále více vstupovali do poznání Krista a do jeho lásky, a ukáže vám, jak být v předávání evangelia kreativní.

6. Pevní ve víře

Při těžkostech s posláním evangelizovat budete mít někdy pokušení, abyste řekli totéž co prorok Jeremiáš: „Ach Pane Bože, opravdu neumím mluvit, vždyť jsem dítě!“ Ale i vám Bůh odpoví: „Neříkej: ‚Jsem dítě,‘ neboť ke všem, ke kterým tě pošlu, půjdeš“ (Jer 1, 6-7). Když se cítíte nevhodní, neschopní a slabí pro hlásání a svědectví o víře, nemějte obavu. Evangelizace není naše iniciativa a nezávisí prvořadě na našich talentech, ale je důvěřivou a poslušnou odpovědí na Boží volání, a proto se nezakládá na *naší* síle, ale na té *jeho*. To zakusil i apoštol Pavel: „Poklad víry máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu, a ne nám“ (2 Kor 4, 7).

Proto vás vyzývám, abyste se zakořenili v modlitbě a ve svátostech. Autentická evangelizace se vždy rodí z modlitby a modlitba ji podporuje. Nejprve musíme hovořit s Bohem, abychom pak mohli hovořit o Bohu. V modlitbě odevzdáváme Pánovi osoby, k nimž jsme posláni, a snažně prosíme, aby se dotkl jejich srdce; prosíme Ducha Svatého, aby z nás učinil své nástroje pro jejich spásu; žádáme Krista, aby nám vkládal slova do úst a aby z nás učinil znamení své lásky. A prosíme za všeobecné poslání celé církve podle žádosti vyslovené Ježíšem: „Proste Pána žně, aby poslal dělníky na svou žně“ (Mt 9, 38). Nalézejte v eucharistii zdroj svého života z víry a svého křesťanského svědectví a věrně se zúčastňujte na mši v neděli a kdykoli budete moci i během týdne. Pravidelně přistupujte ke svátosti smíření; je to vzácné setkání s milosrdenstvím Boha, který nás přijímá, odpouští nám a obnovuje naše srdce láskou. Neváhejte přijmout svátost biřmování, pokud jste ji ještě nepřijali, a pečlivě se na ni připravte. Spolu s eucharistií je misijní svátostí, protože nám dává sílu a lásku Ducha Svatého, abychom beze strachu hlásali víru. Povzbuzují vás také, abyste vykonávali svátostnou adoraci; setrvat v naslouchání a v dialogu s Ježíšem přítomným ve svátosti se stává východiskem nového misijního nasazení.

Půjdete-li po této cestě, sám Kristus vám dá schopnost zůstatvat naprosto věrnými jeho slovu a poctivě a s odvahou o něm svědčit. Někdy se od vás bude vyžadovat důkaz vytrvalosti, zvláště tehdy, když Boží slovo vyvolá uzavřenost a odpor. V určitých oblastech světa prožívají někteří z vás utrpení, protože z důvodu nedostatku náboženské svobody nemohou veřejně svědčit o víře v Krista. A někteří již také zaplatili i ce-

nou života za to, že patří k církvi. Vyzývám vás, abyste zůstali pevní ve víře s jistotou, že Kristus je v každé zkoušce vedle vás. On vám opakuje: „Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit a pronásledovat a vyhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu“ (*Mt 5, 11-12*).

7. S celou církví

Drazí mladí, abyste zůstávali pevní ve vyznávání křesťanské víry tam, kam jste posláni, potřebujete církev. Nikdo nemůže svědčit o evangeliu sám. Ježíš vyslal své učedníky na misii společně: „Získejte za učedníky,“ říká jim v množném čísle. Svědectví nabízíme vždy, jako členové křesťanského společenství, a naše poslání je oplodňováno společenstvím, jež žijeme v církvi; podle jednoty a lásky, kterou máme k sobě navzájem, nás poznají jako Kristovy učedníky (srov. *Jan 13, 35*). Jsem Pánu vděčný za cenné evangelizační dílo, které vykonávají naše křesťanská společenství, naše farnosti a církevní hnutí. Plody evangelizace patří celé církvi: „Jiný zasévá, jiný sklízí,“ říkal Ježíš (*Jan 4, 37*).

Co se toho týče, nemohu jinak než poděkovat za velký dar misiónářů, kteří věnují celý svůj život hlásání evangelia až do končin země. Stejně tak Pánovi dobrořečím za kněze a zasvěcené osoby, plně se nasazující pro to, aby byl Ježíš Kristus hlásán a milován. Přeji si povzbudit mladé, kteří jsou Bohem povoláni, aby se s nadšením zaslíbili těmto povoláním: „Blaženější je dávat než dostávat“ (*Sk 20, 35*). Těm, kdo všechno opustí, aby se darovali jemu, slíbil Ježíš stonásobek a život věčný! (srov. *Mt 19, 29*).

Děkuji rovněž všem věřícím laikům, kteří se snaží svůj každodenní život všude, kde jsou – ať už v rodině nebo v práci – žít jako poslání, aby druzí Ježíše milovali, aby mu sloužili a Boží království rostlo. Mám na mysli především ty, kdo pracují v oblasti výchovy, zdravotnictví, podnikání, politiky a ekonomiky a v mnoha dalších prostředích laického apoštolátu. Kristus potřebuje vaše nasazení a vaše svědectví. Ať vám nic – ani těžkosti, ani nepochopení – nezabrání přinášet Kristovo evangelium na místa, kde se nacházíte. Ve velké mozaice evangelizace má cenu každý z vás!

8. „Tady jsem, Pane!“

Závěrem bych vás chtěl vyzvat, drazí mladí, abyste v hloubi sebe sama naslouchali Kristovu volání hlásat evangelium. Jak ukazuje velká Kristova socha v Rio de Janeiru, jeho srdce je otevřeno pro lásku ke všem bez rozdílu a jeho náručí je rozevřeno, aby přijalo každého. Vy buďte Ježíšovým srdcem a jeho náručím! Jděte svědčit o jeho lásce a buďte novými misionáři, oživovanými láskou a přijetím! Následujte příklad velkých misionářů církve jako František Xaverský a mnozí další.

Na konci Světového dne mládeže v Madridu jsem požehnal některým mladým z různých kontinentů, kteří odcházeli na misie. Oni zastupovali množství mladých, v nichž se ozývají slova proroka Izaiáše a říkají Pánu: „Tady jsem, pošli mne!“ (Iz 6, 8). Církev má ve vás důvěru a je vám hluboce vděčná za radost a dynamiku, které přinášíte. Velkoryse používejte své talenty ke službě hlásání evangelia! Víme, že Duch Svatý se daruje těm, kdo se s pokorou v srdci dávají pro takové hlásání k dispozici. A nemějte strach; Ježíš, Spasitel světa, je s námi všemi po všechny dny až do konce světa (srov. Mt 28, 20)!

Poselství, s nímž se obracím na mladé celé země, nabývá zvláštního významu pro vás, drazí mladí z Latinské Ameriky! Na 5. generální konferenci latinskoamerického episkopátu, která se konala v roce 2007 v Aparecidě, vyhlásili biskupové „celokontinentální misií“. Mladí, představující na tomto kontinentu většinu obyvatel, jsou důležitou a cennou silou pro církev i pro společnost. Vy tedy buďte prvními misionáři! Teď, když se Světový den mládeže vrací do Latinské Ameriky, povzbuzuji všechny mladé tohoto kontinentu: odevzdávejte svým vrstevníkům na celém světě nadšení vaší víry!

Kéž Panna Maria, Hvězda nové evangelizace, která je vzývána také jako Naše Paní z Aparecidy a Naše Paní z Guadalupe, doprovází každého z vás při jeho poslání být svědkem Boží lásky. S obzvláštní láskou všem uděluji své apoštolské požehnání.

Ve Vatikánu 18. října 2012

Benedictus PP XVI

2. APOŠTOLSKÝ LIST PAPEŽE BENEDIKTA XVI. “MOTU PROPRIO” O CHARITATIVNÍ SLUŽBĚ

Úvod

“Níterná povaha církve [Intima Ecclesiae natura] se vyjadřuje v trojí službě: zvěstování Božího slova (*kérygma – martyria*), slavení svátostí (*leitúrgia*), služba lásky – caritas (*diakonia*). Jedná se o služby, které jsou spolu úzce propojeny a které od sebe nelze oddělovat“ (*Deus Caritas est*, č. 25).

Také charitativní služba představuje konstitutivní dimenzi církevního poslání a je nepominutelným výrazem samotné její podstaty (srov. *tamtéž*); všichni věřící mají právo a povinnost osobně se nasazovat, aby žili nové přikázání, které nám Kristus zanechal (srov. *Jan* 15, 12), a nabízet současnému člověku nejen materiální pomoc, ale i posilu a péči o duši (srov. enc. *Deus caritas est*, č. 28). K vykonávání *diakonie* – služby – charity je církev povolána i na své komunitní úrovni – od malých místních společenství, přes místní církve až po církev všeobecnou. Proto je zapotřebí také „organizace jakožto předpokladu uspořádané komunitní služby“ (srov. *tamtéž*, č. 20); organizace mající též institucionální charakter.

Pokud jde o *diakonii* charity, v encyklice *Deus caritas est* jsem naznačil, že „episkopální struktura církve ... odpovídá skutečnost, že v partikulárních církvích nesou prvotní odpovědnost biskupové jakožto nástupci apoštolů za to, aby se charitativní služba uskutečňovala“ (č. 32), a poznamenal jsem, že „*Kodex kanonického práva* v kánonech, které se týkají biskupské služby, výslovně nepojednává o charitě jako o specifické oblasti biskupova působení“ (*tamtéž*). I když „*Director pro pastorační službu biskupů*“ konkrétněji prohlubuje závazek charity jako úlohu, která je církvi níterně vlastní a která přísluší biskupovi v jeho diecézi“ (*tamtéž*), přetrvává potřeba vyplnit zmíněnou normativní mezeru tak, aby se vhodným kanonickým uspořádáním vyjádřila podstatnost charitativní služby v církvi a její konstitutivní vztah s biskupskou službou a pojednalo se o právních aspektech, které

taková služba v církvi obnáší, zvláště pokud je vykonávána organizovaným způsobem a s výslovnou podporou pastýřů.

V takovéto perspektivě tedy zamýšlím předkládaným *motu proprio* poskytnout účelný normativní rámec, který by posloužil ve všeobecných rysech lépe uspořádat různé formy organizované charitativní služby v církvi, těsně spojené se služebnou povahou církve a s biskupským úřadem.

Je důležité mít na paměti, že „praktické jednání je nedostatečné, pokud se v něm nestává viditelnou láska k člověku, láska, která se napájí ze setkání s Kristem“ (*tamtéž*, č. 34). Při charitativní činnosti se tedy mnohé katolické organizace nemají omezovat na pouhé shromažďování a rozdělování fondů, ale vždy mají věnovat zvláštní pozornost člověku v nouzi a rovněž vykonávat v křesťanském společenství cennou pedagogickou funkci tím, že prosazují výchovu ke sdílení, k úctě a k lásce podle logiky Kristova evangelia. Charitativní činnost církve se má na všech úrovních vyhýbat riziku, že se rozmělní do organizace obecné dobročinnosti a stane se její prostou obdobou (srov. *tamtéž*, č. 31).

Organizované iniciativy, které jsou v sektoru charity na různých místech zakládány věřícími, se od sebe velmi liší a vyžadují řádné vedení. Na úrovni farní, diecézní, národní i mezinárodní se zvláště rozvinula činnost instituce „*Caritas*“, jež je podporovaná církevní hierarchií a oprávněně si získala ocenění a důvěru věřících i mnoha dalších lidí na celém světě, a to díky velkorysému a účinnému svědectví víry, jakož i konkrétností při řešení potřeb lidí v nouzi. Vedle této rozsáhlé iniciativy, kterou oficiálně podporuje církevní autorita, vznikly na různých místech i mnohé další, jež se zrodily ze svobodného nasazení věřících; různými formami přispívají svým úsilím ke konkrétnímu svědectví o lásce k nuzným. Oba druhy iniciativ se liší svým vznikem i právním režimem, i když vyjadřují stejnou citlivost a touhu odpovídat na tutéž výzvu.

Církev jakožto instituce se nemůže považovat organizované iniciativy, zakládané pokřtěnými jako svobodný výraz jejich starostlivosti o lidi a národy v nouzi, za cizorodý prvek. Pastýři je proto přijímají jako projev účasti všech věřících na poslání církve a respektují jejich charakteristiku i autonomii jejich řízení, neboť to vše podle povahy každé z nich náleží ke svobodě pokřtěných.

Vedle nich církevní autorita zřídila z vlastní iniciativy specifická díla, jejichž prostřednictvím institučně usměřňuje iniciativy věřících pomocí vhodných právních a operativních prostředků umožňujících efektivněji odpovědět na konkrétní potřeby.

Je však třeba zajistit, že zmíněné aktivity iniciované samotnou hierarchií nebo výslovně podporované autoritou pastýřů budou řízeny v souladu s požadavky církevní nauky i se záměry věřících a že budou respektovány legitimní normy stanovené občanskou autoritou. Tváří v tvář těmto požadavkům se ukázalo potřebné stanovit v církevním právu některé zásadní normy, vycházející ze všeobecných principů kanonické disciplíny, které by v této oblasti výslovně určovaly právní zodpovědnost různých zainteresovaných subjektů, a speciálně to, co přísluší diecéznímu biskupovi z jeho postavení autority i koordinátora. Zmíněné normy však musely být koncipovány natolik široce, aby obsáhly značnou rozmanitost katolicky inspirovaných institucí působících v této oblasti, a to jak těch, které se zrodily z impulsu samotné hierarchie, nebo těch, které vznikly z přímé iniciativy věřících a byly uznány a podpořeny místními pastýři. I když bylo nutno stanovit v tomto směru normy, bylo též třeba mít na paměti to, co vyžaduje spravedlnost a zodpovědnost, kterou pastýři přijímají vůči věřícím, a přitom respektovat legitimní autonomii jednotlivých institucí.

Dispozitivní část

A proto na návrh kardinála předsedy Papežské rady „*Cor Unum*“ a po vyžádání dobrozdání Papežské rady pro legislativní texty stanovují a nařizují:

Čl. 1

§ 1. Věřící mají právo se sdružovat a zakládat organizace, které uskutečňují specifické charitativní služby, především ve prospěch chudých a trpících. Pokud tyto organizace budou napojeny na charitativní službu církevních pastýřů a/nebo pokud mají v úmyslu využívat pro tento cíl příspěví věřících, musí své stanovy předložit ke schválení příslušné církevní autoritě a dodržovat následující normy.

- § 2. Za stejných podmínek mají věřící rovněž právo zakládat nadace pro financování konkrétních charitativních iniciativ podle ustanovení kán. 1303 CIC a 1047 CCEO. Pokud nadace tohoto typu odpovídá charakteristikám uvedeným v § 1, budou taktéž *congrua congruis referendo* dodržovány dispozice těchto norem.
- § 3. Kromě dodržování kanonické legislativy jsou kolektivní charitativní iniciativy, o nichž pojednává toto *motu proprio*, povinny při výkonu své činnosti dodržovat i katolické principy a nemohou přijímat jakékoli závazky, které by dodržování katolických principů něčím podmiňovaly.
- § 4. Organizace a nadace s charitativními cíli zakládané instituty zasvěceného života a společnostmi apoštolského života jsou povinny dodržovat tyto normy a musí se v nich také dodržet ustanovení kán. 312 § 2 CIC a 575 § 2 CCEO.

Čl. 2

- § 1. Ve stanovách každé charitativní organizace, na niž se vztahuje předcházející článek, kromě institucionálních funkcí a řídicích struktur v souladu s kán. 95 § 1 CIC musí být uvedeny i principy, jimiž je iniciativa inspirována, a cíle, k nimž směřuje, způsob, jakým jsou spravovány fondy, profil pracovníků, jakož i zprávy a informace, které mají být předkládány příslušné církevní autoritě.
- § 2. Charitativní organizace může používat označení „katolická“ pouze s písemným souhlasem příslušné autority, jak to stanoví kán. 300 CIC.
- § 3. Organizace s charitativními cíli zřizované věřícími mohou mít svého církevního asistenta jmenovaného způsobem určeným ve stanovách, v souladu s ustanovením kán. 324 § 2 a 317 CIC.
- § 4. Církevní autorita má zároveň mít na paměti povinnost upravit výkon práv věřících podle kán. 223 § 2 CIC a 26 § 3 CCEO, aby se u charitativních služeb zabránilo množení iniciativ na úkor účinnosti a efektivnosti vzhledem ke stanoveným cílům.

Čl. 3

- § 1. Příslušnou autoritou se pro účely předcházejících článků rozumí ta, která je podle příslušných úrovní stanovena v kán. 312 CIC a 575 CCEO.
- § 2. Pokud se nejedná o organizace schválené na národní úrovni, i když tyto působí v různých diecézích, zodpovědnou autoritou se rozumí diecézní biskup místa, kde má instituce své hlavní sídlo. Organizace má v každém případě povinnost informovat biskupy dalších diecézí, kde působí, a respektovat jejich usměrnění týkající se aktivit různých charitativních institucí přítomných v diecézi.

Čl. 4

- § 1. Diecézní biskup (srov. kán. 134 § 3 CIC a 987 CCEO) vykonává svou pastýřskou péči o charitativní službu v jemu svěřené místní církvi jakožto pastýř, moderátor a první zodpovědný za tuto službu.
- § 2. Diecézní biskup ve své místní církvi pomáhá zakládat a podporuje iniciativy a činnosti sloužící bližnímu a stimuluje u věřících horlivost k činné lásce jakožto výrazu křesťanského života a účasti na poslání církve, jak uvádějí kán. 215 a 222 CIC a 18 a 25 CCEO.
- § 3. Diecéznímu biskupovi přísluší dohled nad tím, aby se při činnosti a správě těchto organizací vždy dodržovaly normy všeobecného i partikulárního církevního práva, jakož i vůle věřících, kteří věnovali své dary nebo zanechali svůj odkaz pro tyto specifické cíle (srov. kán. 1300 CIC a 1044 CCEO).

Čl. 5

Diecézní biskup má církvi garantovat právo k výkonu charitativní služby a má dbát na to, aby věřící a instituce podřízené jeho dohledu dodržovaly legitimní občanské zákony platné v této materii.

Čl. 6

Jak upravují kán. 394 § 1 CIC a 203 § 1 CCEO, úkolem diecézního biskupa je koordinovat na svém území různá díla charitativní služby, ať už ta, která zakládá samotná hierarchie, nebo ta, která odpovídají

na iniciativu věřících, při zachování autonomie, jež jim přísluší podle vlastních stanov. Zvláště dbá na to, aby jejich aktivity udržovaly živého evangelního ducha.

Čl. 7

- § 1. Instituce, o nichž pojednává čl. 1 § 1, jsou povinny vybírat své pracovníky mezi osobami, které sdílejí nebo aspoň respektují katolickou identitu této služby.
- § 2. Pro zajištění vydávání evangelního svědectví při charitativní službě dbá diecézní biskup o to, aby pracovníci v pastorační službě církevní charity dávali vedle své patřičné profesní odbornosti také příklad křesťanského života a svědčili o své formaci srdce, která projevuje víru charitativním dílem. Proto se musí postarat o jejich formace i v oblasti teologické a pastorační, a to specifickými programy konzultovanými s vedoucími různých organizací a vhodnými nabídkami pro duchovní život.

Čl. 8

Tam, kde si to vyžaduje počet a různorodost iniciativ, ustanoví diecézní biskup v jemu svěřené církvi úřad, který jeho jménem charitativní službu usměrňuje a koordinuje.

Čl. 9

- § 1. V každé farnosti svého území napomáhá biskup založení služby farní „*Caritas*“ nebo její obdoby, která v rámci celého společenství přispívá i k pedagogické činnosti s cílem výchovy k duchu sdílení a autentické lásky. Pokud se to ukáže jako vhodné, může být taková služba založena společně pro různé farnosti téhož teritoria.
- § 2. Biskupovi a příslušnému faráři náleží, aby zajistil, že v rámci farnosti budou společně s „*Caritas*“ moci koexistovat a rozvíjet se i jiné charitativní iniciativy pod všeobecnou koordinací faráře, přičemž se však bere v úvahu to, co stanovuje čl. 2 § 4.
- § 3. Povinností biskupa a příslušných farářů je zamezit, aby v této věci byli věřící uváděni v omyl nebo nedorozumění, a proto musí zabránit tomu, aby prostřednictvím farních nebo diecézních struk-

tur byly propagovány iniciativy, které se sice prezentují svými charitativními cíli, ale předkládají volby a metody protikladné církevní nauce.

Čl. 10

- § 1. Biskupovi přísluší dohled nad církevním majetkem charitativních organizací podřízených jeho autoritě.
- § 2. Povinností diecézního biskupa je zajistit, aby výnosy sbírek konaných podle kán. 1265 a 1266 CIC a kán. 1014 a 1015 CCEO byly určeny k cílům, pro něž byly sbírány (kán. 1267 CIC, 1016 CCEO).
- § 3. Diecézní biskup zvláště musí bránit tomu, aby jemu podřízené charitativní organizace byly financovány firmami nebo institucemi, které sledují cíle protikladné církevní nauce. Pro zabránění pohoršení věřících musí diecézní biskup stejně tak bránit charitativním organizacím, aby přijímaly příspěvky na takové iniciativy, jejichž cíle nebo prostředky k jejich dosažení neodpovídají církevní nauce.
- § 4. Biskup zvláště dbá na to, aby správa jemu podřízených iniciativ byla svědectvím o křesťanské střidmosti. Za tím účelem bude dohlížet, aby mzdy a náklady na správu sice odpovídaly požadavkům spravedlnosti a potřebným profesním zařazením, ale byly náležitě úměrné obdobným nákladům v jeho diecézní kurii.
- § 5. Aby církevní autorita, o níž pojednává čl. 3 § 1, mohla vykonávat svou povinnost dohledu, organizace zmíněné v čl. 1 § 1 jsou povinny předkládat příslušnému ordináři roční vyúčtování způsobem, jaký stanoví sám ordinář.

Čl. 11

V případě potřeby je diecézní biskup povinen zveřejnit pro své věřící skutečnost, že činnost určité charitativní organizace již neodpovídá církevní nauce; proto jí zakáže používat jméno „katolická“ a přijme opatření týkající se vyvstálé osobní zodpovědnosti.

Čl. 12

- § 1. Diecézní biskup má podporovat národní a mezinárodní činnost organizací charitativní služby podřízených jeho péči a zvláště pak spolupráci s chudšími církevními okrsky, analogicky podle ustanovení kán. 1274 § 3 CIC a 1021 § 3 CCEO.
- § 2. Podle časových a místních okolností a v souladu s právními normami může být pastorační péče o charitativní díla naplňována ve spolupráci různých sousedících biskupů pro více církví společně. Pokud by se jednalo o mezinárodní spolupráci, má být předem konzultováno zodpovědné dikastérium Svatého stolce. Pro charitativní iniciativy na národní úrovni je rovněž třeba, aby biskup konzultoval příslušný úřad biskupské konference.

Čl. 13

Vždy zůstává nedotčené právo místní církevní autority dávat své svolení pro iniciativy katolických organizací, které se mají vykonávat v okruhu patřícím do jeho kompetence při respektování kanonických normativů a vlastní identity jednotlivých organizací. Jeho pastýřskou povinností je dohlížet na to, aby se aktivity uskutečňované v jeho diecézi rozvíjely v souladu s církevní disciplínou. V případě jejího nedodržování je zakáže anebo eventuálně přijme potřebná opatření.

Čl. 14

Kde je to vhodné, má biskup prosazovat iniciativy charitativní služby ve spolupráci s jinými církvemi a církevními společenstvími při zachování specifik, která jsou vlastní každé z nich.

Čl. 15

- § 1. Úlohou Papežské rady „*Cor Unum*“ je prosazovat dodržování této normativy a dbát na to, aby byla dodržována na všech úrovních. Nedotčena zůstává kompetence Papežské rady pro laiky ve věci sdružení věřících, jak stanoví čl. 133 apoštolské konstituce *Pastor Bonus*, i kompetence náležející sekci Státního sekretariátu pro vztahy se státy; a zachovávají se i všeobecné kompetence dalších dikastérií a orgánů Římské kurie. Papežská rada „*Cor Unum*“ dbá zvláště na to, aby se charitativní služba katolických institucí

v mezinárodní oblasti vždy rozvíjela ve společenství s příslušnými místními církvemi.

§ 2. Papežské radě „*Cor Unum*“ rovněž přísluší kanonické zřizování organizací charitativní služby na mezinárodní úrovni a následně na to přejímá i právně odpovídající úlohy disciplinární a podpůrné.

Nařizuji, aby vše, co jsem tímto apoštolským listem vydaným ve formě *motu proprio* rozhodl, se zachovávalo ve všech jeho částech, přičemž všechna ustanovení, která jsou s tím v rozporu, a to i ustanovení hodná zvláštní zmínky, ztrácejí platnost, a stanovuji, aby toto *motu proprio* bylo promulgováno zveřejněním v deníku „*L'Osservatore Romano*“ s účinností ode dne 10. prosince 2012.

Dáno v Římě u sv. Petra 11. listopadu 2012, v osmém roce pontifikátu.

Benedictus PP XVI

3. POSELSTVÍ PAPEŽE BENEDIKTA XVI. K OSLAVĚ SVĚTOVÉHO DNE MÍRU 1. LEDNA 2013

„Blahoslavení tvůrci pokoje“

1. Každý rok s sebou přináší očekávání lepšího světa. V takové naději prosím Boha, Otce lidstva, aby nám daroval svornost a mír, a tak se mohly naplnit tužby po šťastném a vzkvétajícím životě pro všechny.

Uplynulých padesát let od začátku Druhého vatikánského koncilu, který položil důraz na poslání církve ve světě, nás vybízí ke konstatování, že křesťané se jakožto lid Boží ve společenství s ním a na cestě spolu s ostatními lidmi angažují v dějinách, sdílejí jejich radost a naději, smutek a úzkost¹, hlásají Kristovu spásu a usilují o mír pro všechny.

Naše doba, poznamenaná globalizací s jejími pozitivními i negativními aspekty, neustálými krvavými konflikty i hrozbami války, vyžaduje nové a jednomyslné nasazení při hledání obecného dobra a rozvoje pro všechny lidi a pro celého člověka.

Znepokojují nás ohniska napětí a kontrastů zažehovaná rostoucí nerovností mezi bohatými a chudými, převažující egoistickou a individualistickou mentalitou, která se mimo jiné projevuje neřízeným finančním kapitalismem. Kromě různých forem terorismu a mezinárodní kriminality ohrožují mír i fundamentalismus a fanatismus. Převracejí totiž pravou povahu náboženství, jež je povoláno, aby podporovalo společenství a smíření mezi lidmi.

Mnohé mírové iniciativy ve světě však dosvědčují vrozené povolání lidstva k míru. Každý člověk touží po míru. Tato touha jako jeho základní aspirace určitým způsobem splývá s přáním naplněného, šťastného a plně realizovaného lidského života. Jinými slovy, touha po míru odpovídá základnímu morálnímu principu – to znamená po-

1

Srov. Druhý vatikánský koncil, pastorační konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, 1.

vinnosti a právu na integrální rozvoj celé společnosti – jež je součástí Božího záměru s člověkem. Člověk je stvořen pro mír, který je Božím darem.

To vše mi vniklo myšlenku, abych se pro toto poselství inspiroval slovy Ježíše Krista: „Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny“ (*Mt 5, 9*).

Evangelijní blahoslavenství

2. Ježíšem vyhlášená blahoslavenství (srov. *Mt 5,3-12* a *Lk 6,20-23*) jsou přísliby. V biblické tradici představují blahoslavenství literární druh, který vždy přináší nějakou radostnou zvěst neboli „evangelium“ a vrcholí určitým příslibem. Blahoslavenství tedy nejsou jen morálními doporučeními, jejichž dodržování předpokládá v náležité době – době obvykle situované do druhého života – nějakou odměnu, popřípadě stav budoucího štěstí. Blahoslavenství spíše spočívají v naplnění nějakého příslibu adresovaného všem, kdo se nechají vést požadavky pravdy, spravedlnosti a lásky. Ti, kteří se odevzdávají Bohu a věří jeho příslibům, se v očích světa často jeví jako naivní a vzdálení reality. Ježíš jim však oznamuje, že již zde, a nikoliv až v druhém životě objeví, že jsou Božími dětmi a že Bůh vždy byl a bude s nimi plně solidární. Pochopí, že nejsou sami, protože on je na straně těch, kdo se nasazují pro pravdu, spravedlnost a lásku. Ježíš zjevuje Otcovu lásku a neváhá položit za oběť sám sebe. Když přijmeme Bohočlověka Ježíše Krista, zažijeme radostnou zkušenost nesmírného daru: budeme sdílet život samotného Boha, to znamená život milosti, záruku bytí v úplné bláženosti. Ježíš Kristus nám dává především pravý pokoj, který se rodí z důvěrného setkání člověka s Bohem.

Ježíšovo blahoslavenství říká, že mír je mesiánským darem i lidským dílem zároveň. Mír totiž předpokládá humanismus otevřený pro transcendenci. Je plodem vzájemného obdarování a obohacování, a to díky daru, který pramení z Boha a umožňuje žít s druhými a pro druhé. Etika míru je etikou společenství a sdílení. Je tedy nezbytné, aby současné rozmanité kultury překonaly podoby antropologie a etiky založené na teoretických a praktických předpokladech ryze subjektivistických a pragmatických, kvůli nimž se vztahy soužití inspirují kritérii moci nebo zisku, prostředek se stává cílem a naopak, a kultu-

ra i výchova se zaměřují jen na nástroje, na techniku a na účinnost. Předpokladem míru je demontáž diktatury relativismu a požadavku naprosté autonomie té morálky, která předem vylučuje uznání nezbytného přirozeného morálního zákona vepsaného Bohem do svědomí každého člověka. Mír se utváří soužitím v racionálních i morálních podmínkách a spočívá na základě, jehož míru netvoří člověk, ale Bůh. „Hospodin uštedří svému lidu sílu, Hospodin dá požehnání a pokoj svému lidu,“ připomíná žalm 29 (v. 11).

Mír – Boží dar i lidské dílo

3. Mír se týká lidské osoby jako celku a znamená angažovanost celého člověka. Je to mír s Bohem skrze život podle jeho vůle. Je to vnitřní mír se sebou a vnější mír s bližním i s celým stvořením. Blahoslavený Jan XXIII. v encyklice *Pacem in terris*, jejíž padesáté výročí si připomeneme za několik měsíců, napsal, že mír především vytváří spolubytí založené na pravdě, na svobodě, na lásce a na spravedlnosti.² Popírat to, co utváří pravou podstatu lidské bytosti v jejích základních dimenzích a v její vnitřní schopnosti poznávat pravdu a dobro a v konečném důsledku i samotného Boha, uvádí budování míru do nebezpečí. Bez pravdy o člověku, kterou Bůh vepsal do jeho srdce, se svoboda a láska znehodnocují a ztrácí se základ pro uplatňování spravedlnosti.

Abychom se stávali autentickými tvůrci pokoje, musíme být pozorní vůči transcendentnímu rozměru a vést stálý rozhovor s Bohem, milosrdným Otcem, jímž si vyprošujeme spásu, kterou nám získal jeho jednorozený Syn. Tak může člověk překonávat zárodek zatemnění a negace míru, kterým je hřích ve všech svých podobách: sobectví a násilí, nenasytnost a touha po moci a vládnutí, netolerance, nenávist a nespravedlivé struktury.

Vytvářet mír lze především uznáním toho, že v Bohu jsme jednou lidskou rodinou. Jak učí encyklika *Pacem in terris*, tato rodina se strukturuje prostřednictvím meziosobních vztahů a institucí podporovaných a oživovaných kolektivním „my“, které v sobě zahrnuje vnitřní i vnější morální řád, kde se podle pravdy a spravedlnosti

---

2 Srov. enc. *Pacem in terris* (11. dubna 1963): *AAS* 55 (1963), 265–266.

upřímně uznávají vzájemná práva a povinnosti jedněch vůči druhým. Mír je řádem oživovaným a integrovaným láskou tak, aby se potřeby a požadavky druhých braly za své vlastní, druhým se poskytovala účast na vlastních hmotných statcích a ve světě se stále rozrůstalo společenství duchovních hodnot. Mír je řádem uskutečňovaným ve svobodě způsobem, jaký přísluší důstojnosti lidských osob, které racionálně přijímají zodpovědnost za své konání.³

Mír není snem, není utopií, je možný. Náš zrak se musí ponořit více do hloubky pod povrch zdání a jevů, aby objevoval v lidském srdci to pozitivní, protože každý člověk je stvořen jako obraz Boží a tím, že přispívá k vytváření nového světa, naplňuje své povolání k růstu. Bůh sám vtělením svého Syna a jeho vykonanou obětí pro naši spásu, vstoupil do dějin, dal vznik novému stvoření a nové smlouvě mezi Bohem a člověkem (srov. *Jer* 31,31-34) a umožnil nám, abychom získali „nové srdce“ a „nového ducha“ (srov. *Ez* 36,26).

Právě proto je církev přesvědčena o naléhavé potřebě nového hlásání Ježíše Krista, prvního a hlavního činitele integrálního rozvoje a také míru. Ježíš je totiž náš pokoj, naše spravedlnost a naše smíření (srov. *Ef* 2 14; *2 Kor* 5,18). Podle Ježíšova blahoslavenství je tvůrcem pokoje ten, kdo dnes i zítra usiluje o dobro druhého, o úplné dobro duše i těla.

Z tohoto učení můžeme odvodit, že každý člověk i každé společenství – náboženské, občanské, výchovné i kulturní – jsou povoláni k vytváření míru. Mír je především uskutečňováním obecného dobra v různých společnostech: základních i přechodných, národních i mezinárodních i na úrovni celosvětové. Právě z toho důvodu se můžeme domnívat, že cesty k uskutečňování obecného dobra jsou rovněž cestami, po nichž se má jít k dosažení míru.

Tvůrci pokoje jsou ti, kdo milují, chrání a prosazují život v jeho celistvosti

4. Cestou dosahování obecného dobra a míru je především úcta k lidskému životu, chápanému v mnohosti jeho aspektů: od početí, přes jeho rozvoj až po přirozený konec. Skutečnými tvůrci pokoje

---

3 Srov. *tamtéž*: *AAS* 55 (1963), 266.

jsou tedy ti, kdo milují, chrání a prosazují lidský život ve všech jeho dimenzích: osobní, kolektivní i transcendentní. Život v plnosti je vrcholem míru. Ten, kdo chce mír, nemůže tolerovat útoky na život a zločiny proti němu.

Ti, kdo si dostatečně neváží hodnoty lidského života a v důsledku toho podporují například liberalizaci potratů, si možná neuvědomují, že tímto způsobem usilují o dosažení míru pouze zdánlivého. Únik před zodpovědností, který poníží lidskou osobu, a tím více zabítí bezbranné a nevinné bytosti, nikdy nemohou vytvořit štěstí a mír. Lze si vůbec představit, že dosáhneme míru, integrálního rozvoje národů i samotné ochrany životního prostředí bez ochrany práva na život těch nejslabších, počínaje nenarozenými dětmi? Každé poškození života, zvláště v jeho počátcích, nenapravitelně porušuje rozvoj, mír i prostředí. Právě tak nesprávné je záludným způsobem uzákonit falešná práva či svévolné úsudky, které ohrožují základní právo na život, jelikož jsou založeny na omezeném a relativistickém pojetí lidské bytosti a dovedným použitím dvojznačných výrazů sledují prosazení údajného práva na potrat nebo eutanazii.

Je třeba uznávat a podporovat také přirozenou strukturu manželství jako spojení mezi jedním mužem a jednou ženou tváří v tvář pokusům postavit ho právně na stejnou úroveň s formami spojení radikálně odlišnými, které manželství ve skutečnosti ohrožují, přispívají k jeho destabilizaci a zatemňují jeho specifický charakter i jeho nenahraditelnou sociální roli.

Tyto principy nejsou pravdy víry ani se neodvozují z pouhého práva na náboženskou svobodu. Jsou vepsány v samotné lidské přirozenosti, dají se rozpoznat rozumem, a proto jsou společné celému lidstvu. Úsilí církve směřující k jejich prosazování nemá proto konfesní charakter, ale obrací se ke všem lidem bez ohledu na jejich náboženskou příslušnost. Takovéto úsilí je potřebné tím více, čím více se tyto principy popírají nebo špatně chápou, protože se tak přestupuje pravda o lidské osobě a způsobuje vážná rána spravedlnosti a míru.

Důležitým přispěním k míru náleží tedy i to, aby právní uspořádání a justiční administrativa uznávaly právo uplatnit výhradu svědomí ve věci zákonů a vládních opatření, útočících na lidskou důstojnost, jako je potrat nebo eutanazie.

K základním lidským právům pro mírový život národů patří také právo jednotlivců i komunit na náboženskou svobodu. V dané historické chvíli se jeví jako stále důležitější, aby se toto právo prosazovalo nejen z hlediska negativního, tedy jako *svoboda od* – například od závaznosti a od nucení při volbě svého náboženství – ale i z hlediska pozitivního při jejich různých artikulacích, jako *svoboda pro* – například svoboda svědčit o svém náboženství, hlásat a sdělovat jeho nauku, vykonávat výchovné, dobročinné a pomáhající činnosti, které dovolují aplikovat náboženské předpisy; existenční svoboda a svoboda působení pro společenské organizace strukturované podle vlastních naukových principů a institucionálních cílů. Bohužel i v zemích starobylé křesťanské tradice se množí události zapříčiněné náboženskou nesnášenlivostí, zaměřenou zvláště vůči křesťanství i vůči těm, kdo jednoduše mají na sobě identifikační znaky svého náboženství.

Tvůrce míru si rovněž musí uvědomovat, že veřejnému mínění je radikálními liberálně-ekonomickými a technokratickými ideologiemi podsouváno přesvědčení, že ekonomického růstu se má dosahovat i za cenu eroze sociální funkce státu a solidárních sítí občanské společnosti, jakož i sociálních práv a povinností. Je třeba vzít v úvahu, že právě takováto práva a povinnosti jsou zásadní pro plné uskutečňování těch ostatních, počínaje právy občanskými a politickými.

K nejvíce ohrožovaným sociálním právům a povinnostem dnes patří právo na práci. Je to způsobeno faktem, že se stále ve větší míře práce a uznání spravedlivého právního statutu pracovníků podceňují v domnění, že ekonomický rozvoj závisí především na úplné svobodě trhů. Práce se tak chápe jako proměnná, která je závislá na ekonomických a finančních mechanismech. S ohledem na to zdůrazňuji, že lidská důstojnost stejně jako ekonomické, sociální a politické důvody vyžadují, aby se i nadále „sledovala dostupnost zaměstnání a možnost pracovat pro všechny“.⁴ Předběžnou podmínkou pro dosažení tohoto ambiciózního cíle je obnovený pohled na práci, založený na etických principech a na duchovních hodnotách, který posiluje její pojetí jako základního dobra pro osobu, pro rodinu a pro společnost. Tomuto dobru odpovídá právo a povinnost vyžadující odvážnou a novou politiku práce pro všechny.

Vytvářet dobro míru pomocí nového rozvojového a ekonomického modelu

5. Současná společnost dochází poznání, že je zapotřebí nového rozvojového modelu i nového pohledu na ekonomiku. Jak pro integrální, solidární a udržitelný rozvoj, tak i pro obecné dobro je nutná správná hodnotová škála, kterou lze vytvořit jen tehdy, bude-li se vztahovat k Bohu. Nestačí mít k dispozici mnoho, byť i hodnotných prostředků a možností na výběr. Jak různé materiální statky podporující rozvoj, tak i možnosti výběru se musí používat s perspektivou dobrého života a správného řízení, které uznává primát duchovní dimenze a naplňuje výzvu k dosahování obecného dobra. V opačném případě ztrácí svůj správný význam a končí jako nově vztyčené idoly.

Pro nalezení východiska ze současné finanční a ekonomické krize – jejímž důsledkem je růst nerovností – jsou zapotřebí osoby, skupiny a instituce, které napomáhají životu a podporují lidskou kreativitu tak, aby se dokonce i krize stala příležitostí poznat nový ekonomický model. Model, který převažoval v posledních desetiletích, usiloval o maximalizaci zisku a spotřeby z individualistického a egoistického pohledu, jenž hodnotil člověka jen z hlediska jeho schopnosti vyrovnávat se s požadavky soutěživosti. Avšak jiný pohled poukazuje, že pravého a trvalého úspěchu člověk dosahuje darováním sebe samého, svých intelektuálních schopností a své podnikavosti, jelikož udržitelný, a tedy autenticky lidský ekonomický rozvoj stojí na principu nezištnosti jako výrazu bratrství a logiky daru.⁵ Tvůrce míru se ve své ekonomické činnosti konkrétně projevuje jako ten, kdo se spolupracovníky a s kolegy, se zákazníky a se spotřebiteli vytváří vztahy zákonnosti a vzájemnosti. Provozuje hospodářskou činnost pro obecné dobro, nasazuje se pro něco, co překračuje jeho vlastní zájem a co je ku prospěchu současných i budoucích generací. Tak zajišťuje nejen sebe, ale i důstojnou práci pro druhé a jejich budoucnost.

V ekonomické oblasti se od států vyžaduje zvláště taková průmyslová a zemědělská rozvojová politika, která dbá na sociální pokrok a naplňuje všeobecný demokratický a právní charakter státu. Dále je nezbytné vytvářet etické struktury peněžních, finančních a obchod-

ních trhů; musí se stabilizovat a více koordinovat a kontrolovat, aby nezpůsobovaly škody těm nejhudším. Tvůrci pokoje se navíc musí zaměřit, a to s větší rozhodností v porovnání s tím, čeho se zatím dosáhlo, na řešení potravinové krize, která je mnohem vážnější než krize finanční. Otázka jistoty v zásobování potravinami se opět stala ústředním problémem v mezinárodní politice; příčinou jsou krize způsobované mimo jiné i náhlým kolísáním cen zemědělských surovin, nezodpovědným chováním některých ekonomických činitelů a nedostatečnou kontrolou ze strany vlád a mezinárodního společenství. Aby mohli tvůrci pokoje takovéto krizi čelit, jsou vyzýváni k solidární spolupráci na místní i mezinárodní úrovni, jejíž cílem je vytvářet pro zemědělce zvláště v malých zemědělských podnicích takové podmínky, které jim umožní rozvíjet svou činnost důstojným a udržitelným způsobem z hlediska sociálního, ekologického i ekonomického.

Výchova ke kultuře míru: úloha rodiny a institucí

6. Znovu chci důrazně připomenout, že různí tvůrci pokoje mají probouzet citění pro obecné dobro rodiny a pro sociální spravedlnost a rovněž se nasazovat pro účinnou výchovu v sociální oblasti.

Nikdo nemůže popírat nebo podceňovat rozhodující úlohu rodiny, základní buňky společnosti z hlediska demografického, etického, pedagogického, ekonomického a politického. Rodina má své přirozené povolání při ochraně života; doprovází jednotlivce v jeho růstu a vzájemnou péčí napomáhá všestrannému obohacování. Zvláště křesťanská rodina nese v sobě zárodek plánu výchovy člověka podle míry božské lásky. Rodina je jedním ze subjektů společnosti nezbytných pro vytváření kultury míru. Je třeba chránit právo rodičů a jejich prvořadou úlohu ve výchově dětí, především v morální a náboženské oblasti. V rodině se rodí a vyrůstají tvůrci pokoje, budoucí nositelé kultury života a lásky.⁶

Do obrovského úkolu výchovy k míru jsou zvláštním způsobem zahrnuta řeholní společenství. Církev vnímá, že se na této veliké zod-

---

6 Srov. JAN PAVEL II., *Poselství pro Světový den míru* 1994 (8. prosince 1993): AAS 86 (1994), 156-162.

povědnosti podílí prostřednictvím nové evangelizace, jejíž stěžejním bodem je obrácení ke Kristově pravdě a lásce a v důsledku toho duchovní a mravní znovuzrození lidských osob i společnosti. Setkání s Ježíšem Kristem formuje tvůrce pokoje a vede je k vytváření společenství a k překonávání nespravedlnosti.

Zvláštní poslání ohledně míru plní kulturní, školské a univerzitní instituce. Od nich se vyžaduje významný přínos nejen ve formaci nových generací *leaderů*, ale také v obnově veřejných národních a mezinárodních institucí. Mohou rovněž přispívat k vědecké reflexi, která zakládá ekonomické a finanční aktivity na pevném antropologickém a etickém základu. Současný svět, především politický, potřebuje oporu v novém myšlení a v nové kulturní syntéze, aby překonal technicismus a sladil různé politické tendence s ohledem na obecné dobro. Toto dobro se chápe jako celek pozitivních vztahů mezi osobami a institucemi ve službě integrálního růstu jednotlivců i skupin a stojí v základu každé skutečné výchovy k míru.

Pedagogika tvůrce pokoje

7. A nakonec se ukazuje potřeba předložit a prosazovat pedagogiku pro mír. Vyžaduje bohatý vnitřní život, odkazy na jasné a platné morální hodnoty, správné postoje a životní styl. Mírotravná díla totiž přispívají k dosahování obecného dobra a podporují zájem o mír tím, že k němu vychovávají. Mírové myšlenky, slova a úkony vytvářejí mentalitu a kulturu míru, atmosféru úcty, čestnosti a srdečnosti. Je tedy třeba naučit lidi, aby se milovali a vychovávali se k míru a aby žili spíše s laskavostí než s pouhou tolerancí. Všeobecným povzbuzením k tomu je „říkat ‚ne‘ pomstě, uznávat vlastní chyby, přijímat omluvy, ale nevyžadovat je, a konečně, odpouštět“⁷, aby se omyly a urážky mohly poznávat v pravdě a společně se kráčelo ke smíření. Takový postoj vyžaduje rozvoj pedagogiky odpuštění. Zlo se totiž překonává dobrem a spravedlnost se má hledat napodobováním Boha Otce, který

---

7 BENEDIKT XVI., *Projev u příležitosti setkání s členy vlády, republikových institucí, s diplomatickým sborem, s náboženskými představiteli a se zástupci z oblasti kultury*, Baabda-Libanon (15. září 2012): *L'Osservatore Romano*, 16. září 2012, str. 7.

miluje všechny své děti (srov. *Mt* 5,21-48). Je to pomalá práce, protože předpokládá duchovní evoluci, výchovu k nejvyšším hodnotám a nový pohled na lidské dějiny.

Je třeba se zříkat falešného míru, jaký slibují idoly tohoto světa, a nebezpečí, která ho doprovázejí. Falešný mír totiž stále více znecitlivuje svědomí a vede k uzavírání se do sebe a k zakrnělému životu prožívanému v lhostejnosti. Mírová pedagogika naproti tomu zahrnuje akčnost, soucit, solidaritu, odvahu a vytrvalost.

Všechny tyto postoje vtěluje Ježíš svým životem až po naprosté sebedarování, až po „ztrátu života“ (srov. *Mt* 10,39; *Lk* 17,33; *Jan* 12,25). Slibuje svým učedníkům, že dříve či později udělají mimořádný objev, o němž jsme hovořili na začátku, a sice ten, že ve světě je Bůh, Ježíšův Bůh, který je s lidmi plně solidární. V této souvislosti bych chtěl připomenout modlitbu, v níž prosíme Boha, aby z nás učinil nástroje svého pokoje tam, kde je nenávist, svého odpuštění tam, kde jsou urážky, a pravé víry tam, kde je pochybnost. My ze své strany pak společně s blahoslaveným Janem XXIII. prosme Boha, aby osvětlil všechny zodpovědné za národy, ať spolu s péčí o spravedlivé blaho pro své občany zaručují a ochraňují i cenný dar míru; prosme ho, aby zapálil vůli všech k překonání rozdělovacích bariér, k posílení pout vzájemné lásky, ke vzájemnému pochopení a k odpuštění těm, kdo způsobili urážky, ať se tak jeho působením všechny národy na zemi stanou bratry a rozkvetou v nich a stále panuje tolik žádaný mír.⁸

Touto modlitbou vyprošuji všem, ať se stanou skutečnými tvůrci a budovateli míru, aby lidská obec rostla v bratrské svornosti, v prosperitě a v míru.

Ve Vatikánu 8. prosince 2012

Benedictus PP XVI

4. POSELSTVÍ PAPEŽE BENEDIKTA XVI. K XCIX. SVĚTOVÉMU DNI MIGRANTŮ A UPRCHLÍKŮ 2013 13. LEDNA 2013

Migrace – putování víry a naděje

Drazí bratři a sestry,

Druhý vatikánský všeobecný koncil připomněl v konstituci *Gaudium et spes*, že „církev jde spolu s celým lidstvem“ (č. 40), a proto „radost a naděje, smutek a úzkost lidí naší doby, zvláště chudých a všech, kteří nějak trpí, je i radostí a nadějí, smutkem a úzkostí Kristových učedníků; a není nic opravdu lidského, co by nenašlo v jejich srdci odezvu“ (*tamtéž*, č. 1). Na toto prohlášení navázal Boží služebník Pavel VI., který nazval církev „odborníci na lidské záležitosti“ (srov. enc. *Populorum progressio*, č. 13), a blahoslavený Jan Pavel II., který vyslovil, že lidská osoba „je jakoby první cestou, kterou musí církev kráčet při plnění svého úkolu... cestou, kterou vytýčil sám Kristus“ (enc. *Centesimus annus*, č. 53). Ve své encyklice *Caritas in veritate* jsem v linii svých předchůdců upřesnil, že „celá církev, v celém svém bytí a konání, když hlásá, slaví a koná v lásce, směřuje k šíření integrálního rozvoje člověka“ (č. 11). Měl jsem přitom na mysli také milióny mužů a žen, které z různých důvodů prožívají zkušenost migrantů. Migrační proudy jsou totiž „jevem, který překvapuje množstvím lidí do nich zapojených, sociálně-ekonomickými, sociálně-politickými a kulturními problémy, které vyvolávají i dramatickými výzvami, před něž staví národní i mezinárodní společenství“ (*tamtéž*, č. 62). Vždyť „každý migrant je lidskou osobou, jež jako taková má nezcizitelná základní práva, která musí respektovat všichni a za všech okolností“ (*tamtéž*).

V tomto kontextu, souběžně s oslavami 50. výročí zahájení Druhého vatikánského všeobecného koncilu a 60. výročí vyhlášení apoštolské konstituce *Exsul familia*, a zatímco celá církev prožívá *Rok víry* a s nadšením přijímá výzvu k nové evangelizaci, jsem se rozhodl

věnovat Světový den migrantů a uprchlíků v roce 2013 tématu „Migration – putování víry a naděje“.

Víra a naděje totiž tvoří v srdci mnoha migrantů nerozlučnou dvojici od okamžiku, kdy v sobě pocítí touhu po lepším životě, často spojenou se snahou nechat za zády „beznaděj“ pro budoucnost, již nelze vybudovat. Cesty mnoha z nich jsou zároveň vedeny hlubokou důvěrou, že Bůh neopustí své tvory; a takováto útěcha, snad společně s obnovováním naděje v budoucí návrat do země svého původu, činí snesitelnějšími rány, způsobované vykořeněním a odloučením. Víra a naděje často patří do výzbroje těch, kdo emigrují, s vědomím, že díky nim „můžeme čelit přítomnosti. Přítomnost, ač namáhavá, může být žita a přijata, pokud vede k cíli, pokud si tímto cílem můžeme být jisti a pokud je tento cíl tak velký, že opodstatňuje námahu cesty“ (enc. *Spe salvi*, č. 1).

Na širokém poli migrace se mateřská starostlivost církve rozvíjí různými směry. Na jedné straně je to starost o migraci převážně z pohledu chudoby a utrpení, které nezřídka vedou k dramatům a tragédiím. Probíhají zde různé záchranné akce pro vyřešení krizových situací za velkorysé účasti jednotlivců i skupin, dobrovolnických sdružení a hnutí i farních a diecézních organizací ve spolupráci se všemi lidmi dobré vůle. Na druhé straně církev nepřehlíží ani pozitivní aspekty, potencialitu a zdroje, jejichž nositeli je migrace. V tomto směru se uskutečňují akce pro přijetí migrantů, žadatelů o azyl a uprchlíků, které napomáhají jejich celkovému začlenění do nového sociálně-kulturního prostředí a doprovázejí ho. Nezanedbává se přitom ani náboženský rozměr, který je podstatný pro život každého člověka. Církev je svým posláním, které jí svěřil Kristus, povolána právě k poukazování na tento rozměr a jemu má věnovat zvláštní pozornost a péči; to je její specifický a nejdůležitější úkol. Pokud jde o křesťany pocházející z různých oblastí světa, zahrnuje péče o náboženský rozměr rovněž ekumenický dialog a starost o různé komunity, zatímco ve vztahu k věřícím katolíkům se tato péče vyjadřuje mimo jiné vytvářením nových pastoračních struktur, oceněním různých rituů až po plnou účast na životě místní církve. Lidské povznesení jde ruku v ruce s duchovním společenstvím, které otevírá cesty „ke skutečnému a novému obrácení se k Pánu, jedinému Spasiteli našeho světa“ (apoštol. list

Porta fidei, č. 6). Církev vždy přináší cenný dar tím, že vede člověka k setkání s Kristem, jenž mu otevírá stálou a spolehlivou naději.

Církev i různé organizace, které se jí inspirují, jsou ve vztahu k migrantům a uprchlíkům vyzývány, aby se vyhýbaly riziku pouhé asistenční pomoci, ale aby napomáhaly jejich autentické integraci do společnosti, kde všichni jsou jejími aktivními členy zodpovědnými za prosperitu druhého, velkoryse přinášejí svůj originální příspěvek a mají plné právo na občanství a podíl na stejných právech a povinnostech. Ti, kdo emigrují, si s sebou nesou pocity důvěry a naděje, které je povzbuzují a dávají útěchu při hledání lepších životních příležitostí. Oni však nehledají pouze zlepšení své ekonomické, sociální a politické situace. Je pravda, že jejich migrační cesta často začíná strachem, především donutí-li je pronásledování a násilí k útěku, a traumatem z opuštění rodinných příslušníků a majetku, který jim do jisté míry zajišťoval živobytí. Avšak ani bolest, obrovská ztráta a často i pocit odcizení před nejistou budoucností nezničí sen o odvážném a nadějném vytvoření nového života v cizí zemi. Ti, kdo migrují, vskutku v sobě žijí důvěru, že naleznou přijetí, že se jim dostane solidární pomoci a přijdou do kontaktu s lidmi, kteří chápou svízele a tragédii druhých, sobě podobných, a kteří dokážou uznávat hodnoty a zdroje, jejichž jsou nositeli. Jsou tedy připraveni sdílet své lidství i hmotné zdroje s potřebnými a znevýhodněnými. Je proto třeba znovu zdůraznit, že „všeobecná solidarita, která je skutečností a přináší nám dobrodiní, je současně také povinností“ (enc. *Caritas in veritate*, č. 43). Vedle těžkostí mohou migranti a uprchlíci zakusit také nové přátelské vztahy, které je povzbudí, aby přispívali k blahu zemí, kam přicházejí, a to svými odbornými schopnostmi, sociálním a kulturním vlastnictvím a často také svědectvím své víry, jež díky společenství staré křesťanské tradice dává impuls, povzbuzuje k setkání s Kristem a zve k poznávání církve.

Každý stát má zajisté právo regulovat migrační proudy a uskutečňovat politiku, diktovanou všeobecnými potřebami obecného dobra, ale také má vždy zajišťovat úctu k důstojnosti každé lidské osoby. Právo člověka emigrovat – jak připomíná konstituce *Gaudium et spes* v článku 65 – patří k základním lidským právům, jež umožňuje každému usadit se tam, kde to považuje za dobré pro lepší uskutečnění svých schopností, tužeb a plánů. V současném sociálně-politickém

kontextu je ale třeba, ještě před právem emigrovat, prosazovat právo neemigrovat, to znamená mít možnost zůstat ve své zemi. S blahosla-veným Janem Pavlem II. opakujeme, že „primárním právem člověka je žít ve své vlasti; toto právo se však stává skutečným pouze tehdy, po- kud se trvale udržují pod kontrolou faktory, nutící k emigraci“ (*Projev na 4. Světovém kongresu o migraci*, 1998). Dnes ale vidíme, že mnoho migrací je důsledkem ekonomické nejistoty, nedostatku základního majetku, přírodních katastrof, válek a sociálních nepořádků. Namísto putování vedeného důvěrou, vírou a nadějí se migrace stává „kalvárií“ s cílem přežít, kde se muži a ženy zdají být spíše oběťmi než akté-ry a osobami zodpovědnými za svou migraci. Jsou i takoví migranti, kteří dosahují dobrého postavení, žijí důstojně a správně se integrují do prostředí, které je přijalo, ale mnozí jiní žijí na okraji a často jsou vykořisťováni a zbavováni základních lidských práv anebo zaujímají postoje škodlivé pro společnost, v níž žijí. Cesta k integraci zahrnuje práva a povinnosti, starostlivost a péči o migranty, aby vedli důstojný život, ale také ze strany migrantů pozornost vůči hodnotám, jež jim nabízí společnost, do které se začleňují.

V této souvislosti nesmíme zapomínat ani na otázku nedovolené imigrace, což je téma o to žhavější v případech, kdy se proměňuje v obchod s lidmi a jejich zneužívání, jímž jsou více ohrožovány ženy a děti. Takovéto zločiny je třeba rozhodně odsoudit a potrestat. Avšak rádné řízení migračních proudů, které se neomezuje jen na herme- tické uzavření hranic, na zostřování sankcí proti nedovolené migraci a přijímání takových opatření, která mají odradit od nových vstupů, by mohlo přinejmenším omezit nebezpečí, že se z mnoha migrantů stanou oběti zmíněného obchodu. Více než žádoucí jsou totiž orga- nické a mnohostranné zásahy směřující k rozvoji zemí, odkud se od- chází, účinná protiopatření k oslabení obchodu s lidmi, účelné pro- gramy zaměřené na legální vstupy a větší pozornost vůči posuzování jednotlivých případů, které vyžadují humanitární ochranu spíše než politický azyl. Ke vhodným ustanovením se musí přidružit i trpělivá a stálá práce na formování mentality a svědomí. Přitom je důležité posilovat a rozvíjet vztahy porozumění a spolupráce mezi církevními organizacemi a institucemi, které slouží integračnímu rozvoji lidské osoby. Z křesťanského pohledu sociální a humanitární angažovanost čerpá sílu z věrnosti evangeliu, s vědomím toho, že „kdo následuje

Krista, dokonalého člověka, sám se stává více člověkem (*Gaudium et spes*, č. 41).

Draží bratři a sestry migranti, ať vám tento Světový den pomůže obnovit důvěru a naději v Pána, který je stále vedle nás! Nepromarněte příležitost, abyste se s ním setkávali a poznávali jeho tvář v postojích dobrodiní, jichž se vám dostane při vašem putování. Těšte se, že Pán je vám blízko a že spolu s ním překonáte překážky a těžkosti. Važte si svědectví otevřenosti a přijetí, které vám mnozí poskytují. Vždyť „život je jako cesta na často potemnělém a bouřlivém moři dějin, cesta, při níž sledujeme hvězdy, které nám ukazují směr. Pravými hvězdami našeho života jsou osoby, které dovedly žít správně. Ony jsou světly naděje. Ježíš Kristus je zajiště skutečným světlem, sluncem stojícím nad všemi temnotami dějin. Abychom však dospěli až k němu, potřebujeme také bližší světla, osoby, které dávají světlo tím, že předávají jeho světlo, a nabízejí tak orientaci našemu putování“ (enc. *Spe salvi*, č. 49).

Svěřuji každého z vás blahoslavené Panně Marii, jež je znamením bezpečné naděje i útěchy a „hvězdou na cestě“, která je nám svojí mateřskou přítomností blízko v každém okamžiku života. Všem s láskou uděluji apoštolské požehnání.

Ve Vatikánu 12. října 2012

Benedictus PP XVI

5. POSELSTVÍ SVATÉHO OTCE U PŘÍLEŽITOSTI XXI. SVĚTOVÉHO DNE NEMOCNÝCH 11. ÚNORA 2013

**„Jdi a stejně jednej i ty“
(Lk 10,37)**

Uveřejňujeme Poselství Svatého otce Benedikta XVI. u příležitosti 21. Světového dne nemocných, který jako obvykle připadá na 11. února, den liturgické památky Panny Marie Lurdské. Letos se bude připomínat slavnostním způsobem na mariánském poutním místě Altötting v Německu:

Drazí bratři a sestry,

1. 11. února 2013, v den liturgické památky Panny Marie Lurdské, se bude na mariánském poutním místě Altötting v Německu slavnostním způsobem připomínat 21. Světový den nemocných. Pro mnoho nemocných, pro zdravotnické pracovníky, pro věřící křesťany i pro všechny lidi dobré vůle představuje tento den „silnou chvíli modlitby, sdílení a obětovaného utrpení za dobro církve a je pro všechny výzvou, aby v tváři nemocného bratra poznávali svatou tvář Kristovu, který svým utrpením, smrtí a zmrtvýchvstáním získal lidstvu spásu“ (Jan Pavel II., *List k založení Světových dní nemocných*, 13. května 1992,3). Při této příležitosti se cítím být zvláště blízko každému z vás, drazí nemocní, kteří kvůli nemoci a utrpení prožíváte v léčebných či pečovatelských zařízeních nebo i doma těžké okamžiky zkoušky. Kéž se ke každému z vás dostanou slova útěchy, vyslovená otci Druhého vatikánského všeobecného koncilu: „Nejste ani opuštění, ani neužiteční, ale vy jste povoláni Kristem, jste jeho zářivým obrazem“ (*Poselství chudým, nemocným a trpícím*).

2. Abych vás doprovodil na duchovní pouti z Lurd, místa a symbolu naděje a milosti, do svatyně v Altöttingu, chtěl bych vám předložit k úvaze emblematickou postavu milosrdného Samaritána (srov. *Lk* 10,25-37). Evangelní podobenství, které vypravuje svatý Lukáš, se řadí do série obrazů a příběhů převzatých z každodenního života, jimiž Ježíš dává pochopit hlubokou Boží lásku ke každé lidské bytosti, především pokud se nachází ve stavu nemoci a bolesti. Závěrečnými slovy podobenství o milosrdném Samaritánovi „Jdi a stejně jednej i ty“ (*Lk* 10,37) Pán zároveň ukazuje, jaký postoj má zaujmout každý jeho učedník k ostatním, zvláště k těm, kdo potřebují péči. Jedná se tedy o to, abychom díky intenzivnímu vztahu s Bohem prožívanému v modlitbě čerpali sílu z nekonečné Boží lásky a jako milosrdný Samaritán byli každodenně a konkrétně pozorní vůči tomu, kdo je zraněn na těle nebo na duchu a kdo žádá o pomoc, i když je neznámý a chybí mu prostředky. To platí nejen pro zdravotnické a pastorační pracovníky, ale pro všechny, včetně samotného nemocného člověka, který svou situaci může prožívat v perspektivě víry: „Člověka totiž nevyléčí to, že se utrpení vyhne, že uteče před bolestí. V přijatém utrpení naopak vyzrává, spojen s Kristem, který také trpěl, podpírán nekonečnou láskou“ (enc. *Spe salvi*, 37).

3. Různí církevní otcové viděli v postavě milosrdného Samaritána samotného Ježíše a v člověku, který upadl do rukou lupičů, Adama, zbloudilého a svým vlastním hříchem raněné lidstvo (srov. Origenes, *Kázání o Lukášově evangeliu XXXIV*,1-9; Ambrož, *Komentář k evangeliu sv. Lukáše*, 71-84; Augustin, *Promluva 171*). Ježíš je Boží Syn, ten, kdo zpřítomňuje Otcovu věrnou a věčnou lásku, která nezná zábrany ani hranice. Ježíš je však také ten, kdo „svléká“ svůj „božský oděv“, sestupuje ze svého božského „postavení“, aby se stal jedním z lidí (srov. *Flp* 2,6-8) a okusil bolest člověka až po sestup do pekel, jak se modlíme ve *Vyznání víry*, aby přinesl naději a světlo. Nelpí na tom, že je rovný Bohu, že je Bohem (srov. *Flp* 2,6), ale plný milosrdenství se sklání nad propastí lidského utrpení, aby tam vлил olej útěchy a víno naděje.

4. *Rok víry*, který prožíváme, představuje vhodnou příležitost, abychom v našich církevních společenstvích zintenzivnili službu lásky

a každý z nás byl milosrdným Samaritánem pro toho, kdo je nám na blízku. V této souvislosti bych chtěl připomenout některé z mnohých osob, které během dějin církve pomáhaly nemocným, aby svému utrpení dávali hodnotu na lidské i duchovní rovině, a které nám mohou být příkladem a povzbuzením. Svátá Terezie od Dítěte Ježíše a svaté Tváře, „odbornice na *scientia amoris*” (Jan Pavel II., apoštol. list *Novo Millennio ineunte*, 42), uměla prožívat „v hlubokém spojení s Ježíšovým utrpením“ nemoc, která ji dovedla „k smrti skrze velká trápení“ (*Generální audience*, 6. dubna 2011). Ctihodný Luigi Novarese, na něhož si mnozí ještě i dnes uchovávají živou vzpomínku, při své kněžské službě zvláštním způsobem pociťoval důležitost modlitby za nemocné a s nemocnými a trpícími, které často doprovázel do mariánských svatyní a zvláště do lurdské jeskyně. Raoul Follereau, veden láskou k bližnímu, věnoval svůj život péči o lidi, postižené malomocenstvím i v nejvzdálenějších koutech naší planety, a zasloužil se mezi jiným také o Světový den proti leprě. Blahoslavená Matka Tereza z Kalkaty vždy začínala svůj den setkáním s Ježíšem v eucharistii, aby pak vycházela do ulic s růžencem v ruce, setkávala se s Pánem přítomným v nemocných a sloužila mu především v těch, které „nikdo nechce, nikdo nemá rád a nestará se o ně“. Svátá Anna Schäfferová z Mindelstetenu také dokázala příkladným způsobem spojovat svá utrpení s Kristovými: „Lůžko bolesti se stalo... klášterní celou a utrpení nahradilo její misijní službu... Posilována každodenním svatým přijímáním se stala neúnavným nástrojem přímělné modlitby a zrcadlem Boží lásky pro mnoho lidí, kteří vyhledávali její radu“ (*Homilie při kanonizaci*, 21. října 2012). V evangeliu vystupuje postava blahosla-vené Panny Marie, která následuje trpícího Syna až k jeho nejvyšší oběti na Golgotě. Ona nikdy neztrácí naději v Boží vítězství nad zlem, nad bolestí i nad smrtí a se stejnou vírou a láskou dokáže objímat svého Syna, když se narodil v betlémské jeskyni, i tenkrát, když zemřel na kříži. Její pevná důvěra v Boží moc je osvěcována Kristovým zmrtvýchvstáním, které dodává naději každému, kdo prožívá utrpení, a obnovuje jistotu Pánovy blízkosti a útěchy.

5. Nakonec bych se chtěl slovem svého živého uznání a povzbuzení obrátit na katolické zdravotnické instituce i na občanskou společnost, na diecéze, křesťanská společenství, řeholní rodiny, angažované

v pastorační péči o nemocné, a na sdružení zdravotnických pracovníků i dobrovolníků. Kéž u všech sílí vědomí, že „v láskyplném a velkodušném přijetí každého lidského života, zvláště jedná-li se o slabé nebo nemocné, spatřuje zvláště dnes církev základní moment svého poslání“ (Jan Pavel II., post-synodální apoštol. exhortace *Christifideles laici*,38).

Svěřuji 21. Světový den nemocných příměluvě Nejsvětější Milostiplné Panny Marie uctívané v Altöttingu, aby stále doprovázela trpící lidstvo při hledání útěchy a pevné naděje a aby pomáhala všem, kdo pracují pro apoštolát milosrdenství; kéž se stávají milosrdnými Samaritány pro všechny bratry a sestry zkoušené nemocí a utrpením. Všem rád uděluji své apoštolské požehnání.

Ve Vatikánu 2. ledna 2013

Benedictus PP XVI

6. POSELSTVÍ PAPEŽE BENEDIKTA XVI. K POSTNÍ DOBĚ 2013

Víra v lásku vzbuzuje lásku

**„My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku,
jakou má Bůh k nám“.**

(1 Jan 4, 16)

Drazí bratři a sestry,

slavení postní doby v kontextu *Roku víry* nám nabízí vzácnou příležitost, abychom rozjímali o vztahu mezi vírou a láskou; o vztahu mezi vírou v Boha, v Boha Ježíše Krista, a láskou, která je plodem působení Ducha Svatého a vede nás po cestě oddanosti Bohu i druhým lidem.

1. Víra jako odpověď na Boží lásku

Už ve své první encyklice jsem předložil některé myšlenky týkající se toho, abychom zachytili těsné pouto mezi oběma teologálními ctnostmi – mezi vírou a láskou. Vycházel jsem ze zásadního tvrzení apoštola Jana: „My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám“ (1 Jan 4, 16), a připomněl jsem, že „na počátku křesťanského života není určité etické rozhodnutí nebo nějaká velká idea, nýbrž setkání s událostí, s osobou, která otevírá před životem nový obzor a dává mu rozhodující zaměření. . . Jelikož Bůh nás miloval jako první (srov. 1 Jan 4, 10), láska už není pouze ‚příkázáním‘, nýbrž odpovědí na dar lásky, s nímž nám Bůh vychází v ústřety (*Deus caritas est*, 1)“. Víra vytváří osobní souhlas – jenž zahrnuje všechny naše schopnosti – s nezaslouženým a „vášnivým“ zjevením lásky, které nám Bůh adresuje a které se plně ukazuje v Ježíši Kristu. Setkání s Bohem Láskou se dotýká nejen srdce, ale také rozumu: „Uznání živého Boha je cestou k lásce, ‚ano‘ naší vůle vůči jeho vůli sjednocuje intelekt, vůli i cit v úkonu lásky, který zahrnuje vše. Tento proces ale vždy zůstává na cestě, protože láska není nikdy ‚uzavřenou‘ a dokončenou záležitostí“

(*tamtéž*, 17). Z toho se vyvozuje pro všechny křesťany, a zvláště pro „vykonavatele milosrdné lásky“ (*operatori della carità*), potřeba víry a takového „setkání s Bohem a Kristem, které by v nich probouzelo lásku a otvíralo jejich duši druhému, takže láska k bližnímu pro ně už nebude přikázáním uloženým tak říkajíc zvenku, nýbrž důsledkem vyplývajícím z jejich víry, která se stává činnou v lásce“ (*tamtéž*, 31a). Křesťan je člověkem získaným Kristovou láskou, a proto veden touto láskou – „*caritas Christi urget nos*“ (2 Kor 5, 14) – se konkrétně a do hloubky otevírá lásce k bližnímu (srov. *tamtéž*, 33). Takovýto postoj se rodí především z vědomí, že jsme milováni, že je nám odpuštěno a že Pán nám dokonce slouží, když se sklání, aby umýval apoštolům nohy, a sám sebe dává na kříži, aby k Boží lásce připoutal celé lidstvo.

„Víra nám ukazuje Boha, jenž dal svého Syna za nás, a tak v nás probouzí vítěznou jistotu, že opravdu platí: Bůh je láska!... Víra, která si uvědomuje Boží lásku projevenou na kříži v Ježíšově probodnutém srdci, probouzí v příhodném čase lásku. Láska je světlem, v zásadě jediným světlem, které stále znovu prozařuje temný svět a dává nám odvahu žít a jednat“ (*tamtéž*, 39). To vše nám dává pochopit, že základním rozlišujícím postojem křesťanů je právě „láska, která stojí na víře a je vírou utvářena“ (*tamtéž*, 7).

2. Milosrdná láska (*la carità*) jako život z víry

Celý křesťanský život znamená odpovídat na Boží lásku. První odpovědí je právě víra jako přijímání neslýchané Boží iniciativy, která nás předchází a stimuluje, naplňované úžasem a vděčností. „Ano“ vyslovené vírou znamená začátek zářivé historie přátelství s Pánem, jež naplňuje celý náš život a dává mu plný smysl. Bůh se však neuspokojuje tím, že my přijímáme jeho lásku, dávanou zdarma. On se neomezuje jen na to, že nás miluje, ale chce nás k sobě připoutat a proměnit nás až tak hluboce, abychom mohli se svatým Pavlem říci: „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus“ (srov. Gal 2, 20).

Když necháváme prostor Boží lásce, jsme podobní Bohu a máme sami účast na jeho lásce. Otvírat se jeho lásce znamená umožňovat mu, aby v nás žil a vedl nás k tomu, že budeme milovat s ním, v něm a jako on. Jedině tehdy se naše víra skutečně stane vírou, „která se projevuje láskou“ (Gal 5, 6), a on v nás bude zůstávat (srov. 1 Jan 4, 12).

Víra znamená dojít k poznání pravdy a přijmout ji za svou (srov. *1 Tim 2, 4*); láska znamená „žít“ podle pravdy (srov. *Ef 4, 15*). Vírou vstupujeme do přátelství s Pánem; láskou toto přátelství žijeme a rozvíjíme (srov. *Jan 15, 14* násl.). Víra nám umožňuje přijmout přikázání Pána a Mistra; láska nám dává milost uvádět ho do praxe (srov. *Jan 13, 13-17*). Vírou se rodíme jako Boží děti (srov. *Jan 1, 12* násl.); láska nám umožňuje konkrétně vytrvat v našem božském synovství a přinášet ovoce Ducha Svatého (srov. *Gal 5, 22*). Prostřednictvím víry poznáváme dary, které nám dobrý a velkorysý Bůh svěřuje; láska umožňuje, aby přinášely plody (srov. *Mt 25, 14-30*).

3. Nerozlučitelné propojení mezi vírou a láskou

Ve světle toho, co bylo řečeno, se jasně ukazuje, že víru a lásku nemůžeme nikdy od sebe oddělovat nebo je dokonce stavět do protikladu. Tyto dvě teologální ctnosti jsou niterně spojeny a je zavádějící vidět mezi nimi kontrast nebo nějakou „dialektiku“. Na jedné straně je vskutku omezující takový postoj, který klade tak silný důraz na prioritu a rozhodující místo víry, že konkrétní skutky lásky podceňuje nebo je téměř znevažuje, a lásku omezuje na obecné humanitářství. Na druhé straně je však stejně omezující přehnaně zdůrazňovat převahu lásky a její činorodost v domněnku, že skutky nahrazují víru. Pro zdravý duchovní život je třeba se varovat fideismu i moralistického aktivismu.

Křesťanský život spočívá v tom, že neustále vystupujeme na horu setkání s Bohem, abychom potom zase sestoupili dolů, nesli si s sebou lásku a sílu, která z toho pramení, a pak s toutéž Boží láskou mohli sloužit svým bratřím a sestrám. V Písmu svatém vidíme, jak je horlivost apoštolů při hlásání evangelia, jež vzbuzuje víru, úzce spjata s láskyplným zápallem pro službu chudým (srov. *Sk 6, 1-4*). Kontemplace i činnost, které jsou určitým způsobem symbolizovány evangelními postavami sester Marie a Marty, musí v církvi koexistovat a navzájem se doplňovat (srov. *Lk 10, 38-42*). Priorita vždy přísluší vztahu s Bohem a pravé evangelní sdílení musí být zakořeněno ve víře (srov. *Katecheze při generální audienci z 25. dubna 2012*). Často se projevuje tendence omezovat termín „milosrdná láska“ (*la carità*) na solidaritu nebo pouhou humanitární pomoc. Je však důležité

připomenout, že nejvyšším dílem lásky je právě evangelizace neboli „služba Slova“. Neexistuje žádná činnost prospěšnější bližnímu, tedy láskyplnější (*caritatevole*), než lámat chléb Božího slova, umožňovat bližnímu účast na radostné zvěsti evangelia a přivádět jej ke vztahu s Bohem. Evangelizace představuje nejvyšší a nejcelistvější povznesení lidské osoby. Jak píše Boží služebník Pavel VI. v encyklice *Populorum progressio*, hlásání Krista je prvním a hlavním faktorem rozvoje (srov. č. 16). Prvotní pravda o Boží lásce k nám, která se žije a hlásá, otevírá náš život pro přijetí této lásky a umožňuje integrální rozvoj lidstva i každého člověka (srov. enc. *Caritas in veritate*, 8).

V podstatě všechno začíná Láskou a směřuje k Lásce. S bezplatnou Boží láskou jsme se seznámili prostřednictvím hlásání evangelia. Přijmeme-li ji s vírou, dostaneme se do prvního nezbytného kontaktu s božským, jež nám umožní „zamilovat se do Lásky“, abychom potom v této Lásce přebývali, rostli v ní a s radostí ji sdělovali druhým.

Pokud jde o vztah mezi vírou a skutky lásky, snad nejlépe jejich souvztažnost vyjadřují slova z *Listu sv. Pavla Efezským*: „Milostí jste tedy spaseni skrze víru. Není to vaší zásluhou, je to dar Boží! (Dostáváte ho) ne pro skutky, aby se nikdo nemohl chlubit. Jsme přece jeho dílo, stvoření v Kristu Ježíši k dobrým skutkům. Bůh je předem připravil, abychom je pak uskutečňovali ve svém životě“ (2, 8-10). Chápeme, že veškerá spásitelská iniciativa pochází od Boha, z jeho milosti a z jeho odpuštění, přijímaného ve víře. Tato iniciativa je však daleko od toho, aby omezovala naši svobodu a naši zodpovědnost, ale spíše ji činí autentickou a orientuje ji na skutky lásky. Ty nejsou plodem hlavně lidského úsilí, abychom se jimi chlubili, ale rodí se z téže víry a tryskají z milosti, kterou Bůh nabízí v hojnosti. Víra bez skutků je jako strom bez plodů; každá z obou ctností je implicitně obsažena i v druhé. Postní doba nás vyzývá právě k tomu, abychom s pomocí tradičních usměrnění pro křesťanský život posilovali svou víru pozornějším a delším nasloucháním Božímu slovu i účastí na svátostech a zároveň abychom rostli v lásce k Bohu i k bližnímu, a to prostřednictvím konkrétních instrukcí pro půst, pokání a almužnu.

4. Priorita víry a primát lásky

Jako každý Boží dar, i víra a láska znovu vedou k působení Ducha Svatého (srov. *1 Kor 13*), toho Ducha, který v nás volá „Abba, Otče!“ (*Gal 4, 6*) a podněcuje nás k tomu, abychom vyslovili: „Ježíš je Pán“ (*1 Kor 12, 3*) a „Maranatha!“ (*1 Kor 16, 22; Zj 22, 20*).

Víra jako dar a odpověď nám dává poznat pravdu o Kristu coby vtělené a ukřižované lásce, naplno a dokonale směřující k Otcově vůli, a o nekonečném božském milosrdenství vůči bližnímu. Víra zakotvuje v našem srdci a v mysli pevné přesvědčení, že právě Láska je jedinou vítězí silou nad zlem a nad smrtí. Víra nás vyzývá, abychom hleděli do budoucnosti s ctností naděje a v důvěryplném očekávání, že vítězství Kristovy lásky dosáhne svého naplnění. Milosrdná láska (*la carità*) nás pak nechává vstoupit do Boží lásky (*l'amore*) projevené v Kristu, umožňuje nám osobním a existenciálním způsobem přilnout k úplnému a bezvýhradnému daru, jímž se Ježíš odevzdává Otcí a bratřím. Tím, že v nás Duch Svatý rozlévá lásku, činí nás účastnými na samotné Ježíšově oddanosti – synovské vůči Bohu a bratrské vůči každému člověku (srov. *Řím 5, 5*).

Vztah, který existuje mezi těmito dvěma ctnostmi, je analogický ke vztahu mezi dvěma základními svátostmi církve – mezi křtem a eucharistií. Křest (*sacramentum fidei*) předchází eucharistii (*sacramentum caritatis*), ale je na ni zaměřen, protože ona utváří plnost křesťanské cesty. Obdobným způsobem víra předchází lásku, ale prokazuje svou ryzost pouze tehdy, je-li láskou korunována. Všechno vychází z pokorného přijetí víry („vědět, že jsme Bohem milováni“), ale všechno musí dospět k pravdě lásky („umět milovat Boha a bližního“), která zůstane navždy jako dovršení všech ctností (srov. *1 Kor 13, 13*).

Draží bratři a sestry, v této postní době, kdy se připravujeme na slavení události kříže a zmrtvýchvstání, při níž Boží láska spasila svět a osvětila dějiny, přeji Vám všem, abyste tuto vzácnou dobu prožili obnovením víry v Ježíše Krista a abyste vstoupili do společenství jeho lásky k Otcí a ke každému bratru a sestře, s nimiž se ve svém životě

setkáváte. Proto povznáším k Bohu svou modlitbu a vyprošuji pro každého z Vás a pro všechna společenství Pánovo požehnání!

Ve Vatikánu 15. října 2012

Benedictus PP XVI

Poznámka překladatele: V originálu jsou pro český výraz „láska“ používané termíny *l'amore* a *la carità*. První znamená Boží lásku, ten druhý spíše lidskou lásku, která se někdy překládá výrazem „charita“, což je ale oproti původnímu významu slova poněkud zužující. Text poselství pracuje s touto nuancí významového rozdílu mezi *l'amore* a *la carità*, která je do češtiny těžko přeložitelná. Proto je pro její lepší pochopení výraz *la carità* na některých místech (především tam, kde se blíží ekvivalentu „charita“) přeložen jako „milosrdná láska“, v závorce s odkazem na originální termín.

7. POSELSTVÍ PAPEŽE BENEDIKTA XVI. K L. SVĚTOVÉMU DNI MODLITEB ZA DUCHOVNÍ POVOLÁNÍ 21. DUBNA 2013 – 4. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

Povolání jsou znamením naděje založené na víře

Drazí bratři a sestry,

u příležitosti 50. Světového dne modliteb za povolání, který se bude slavit o čtvrté postní neděli 21. dubna 2013, bych vás chtěl vyzvat k úvaze na téma „*Povolání jsou znamením naděje založené na víře*“, jež dobře zapadá do kontextu *Roku víry* a 50. výročí zahájení Druhého všeobecného vatikánského koncilu. Během koncilního shromáždění ustanovil Boží služebník Pavel VI. tento den společných modliteb k Bohu Otcí, aby i nadále posílal své církvi dělníky (srov. *Mt 9, 38*). Papež tehdy zdůraznil, že „problém dostatečného počtu kněží se zblízka dotýká všech věřících; je tomu tak nejen proto, že na něm závisí náboženská budoucnost křesťanské společnosti, ale i proto, že tento problém přesně a neúprosně ukazuje vitalitu víry a lásky jednotlivých farních i diecézních společenství a svědčí o morálním zdraví křesťanských rodin: kde se rodí početná povolání ke kněžskému a řeholnímu stavu, tam se žije velkorysým životem podle evangelia“ (PAVEL VI., *Rozhlasové poselství*, 11. dubna 1964).

Různá církevní společenství rozestá po celém světě se po celá tato desetiletí duchovně spojují každým rokem o čtvrté velikonoční neděli, aby si od Boha vyprošovala dar svatých povolání a aby společně uvažovala o tom, jak naléhavé je odpovědět na Boží volání. Takováto významná každoroční událost napomáhá rozhodnému úsilí o to, aby se důležitost povolání ke kněžství a k zasvěcenému životu stále více kladla do centra duchovní a pastorační činnosti i modlitby věřících.

Naděje znamená očekávání čehosi pozitivního pro budoucnost, ale také něčeho, co má zároveň napomáhat i naši přítomnosti, mnohdy poznamenané neuspokojením a neúspěchy. Na čem se zakládá naše naděje? Když sledujeme dějiny izraelského národa, jak o nich vypráví Starý zá-

kon, vidíme, že i v okamžicích největších těžkostí, jako tomu bylo v době exilu, se objevuje trvalý prvek, připomínaný hlavně proroky: je to památka Božích příslibů, jež Bůh dal patriarchům. Jako jejich připomínku máme napodobovat příkladný postoj Abraháma, který – jak podotýká apoštol Pavel – „ačkoli už nebylo naděje, přece doufal a uvěřil, že se stane otcem mnoha národů, protože mu bylo řečeno: ‚Tak četné bude tvé potomstvo‘“ (Řím 4,18). Potěšující a osvěčující pravdou, která vyniká nad celými dějinami spásy, je Boží věrnost smlouvě, k níž se on zavázal a obnovoval ji pokaždé, když ji člověk porušoval svou nevěrností a hříchem: od časů potopy (srov. *Gen* 8,21-22) až po exodus a cestu pouští (srov. *Dt* 9,7); Boží věrnost dospěla až k tomu, že skrze krev Božího Syna, který zemřel a vstal z mrtvých pro naši spásu, zpečetila s člověkem novou smlouvu.

V každém okamžiku, a především v těch nejtěžších, zůstává Pánova věrnost autentickou hybnou silou dějin spásy, rozeznává lidská srdce a utvrzuje je v naději, že jednoho dne dosáhnou „Zaslíbené země“. Bezpečný základ veškeré naděje spočívá v tom, že Bůh nás nikdy nenechává samotné a je věrný danému slovu. Z toho důvodu můžeme v každé radostné i nepříznivé situaci žít pevnou nadějí a se žalmistou se modlit: „Jen v Bohu odpočívej, má duše, od něho pochází to, v co doufám“ (*Žalm* 62,6). Mít naději je tedy totéž jako důvěřovat věrnému Bohu, který dodržuje sliby smlouvy. Víra a naděje jsou proto těsně spojeny. „Naděje“ je jedním ze základních slov biblické víry – do té míry, že se nám může zdát, jako by se označení ‚naděje‘ a ‚víra‘ mohla na mnoha místech vzájemně zaměňovat. *List Židům* proto velmi úzce spojuje ‚plnost víry‘ (10,22) a ‚neochvějné vyznání naděje‘ (10,23). Také když *První list Petrův* vybízí křesťany k ustavičné připravenosti dát odpověď ohledně *loga* – smyslu či důvodu – jejich naděje (srov. 3,15), je, naděje‘ ekvivalentem ‚víry‘“ (enc. *Spe salvi*, 2).

Draží bratři a sestry, v čem spočívá věrnost Bohu, na niž se lze spoléhat s pevnou nadějí? V jeho lásce. On, který je Otec, vylévá prostřednictvím Ducha Svatého svou lásku do hloubi našeho „já“ (srov. *Řím* 5,5). A právě tato láska, která se plně projevila v Ježíši Kristu, je výzvou našemu životu a vyžaduje odpověď na to, co chce každý učinit ze svého života; odpověď na to, co je připraven vsadit do hry, aby život naplno realizoval. Boží láska se někdy ubírá po nepochopitelných cestách, ale vždy se otevře tomu, kdo se nechá nalézt.

Naděje se tedy živí touto jistotou: „My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám“ (1 Jan 4,16). Tato náročná a hluboká láska, která překračuje povrchnost, nám dodává odvalu a umožňuje nám na naší životní cestě doufat i v budoucnost, umožňuje nám mít důvěru v sebe, v historii i v druhé lidi. Chtěl bych se obrátit zvláště na vás mladé a zopakovat vám: „Čím by byl váš život bez této lásky? Bůh se stará o člověka od stvoření až po konec časů, kdy svůj plán spásy dovede k završení. Ve zmrtvýchvstalém Pánovi máme jistotu své naděje“ (*Projev k mladým diecéze San Marino-Montefeltro*, 19. června 2011).

Jako tomu bylo v době jeho pozemské existence, Ježíš i dnes kráčí po cestách našeho života jako zmrtvýchvstalý a vidí, jak jsme ponořeni do svých aktivit, jaká máme přání a potřeby. Právě v každodenním životě se na nás obrací svým slovem. Volá nás, abychom uskutečňovali svůj život spolu s ním, který jako jediný je schopen utišit naši žízeň po naději. On, žijící ve společenství učedníků, jimž je církev, nás i dnes volá, abychom ho následovali. Tato výzva nás může zasáhnout v každé chvíli. I dnes Ježíš opakuje: „Přijď a následuj mě“ (Mk 10,21).

Abychom mohli tuto výzvu přijmout, nesmíme si už vybírat svou cestu sami. Následovat ho znamená ponořit svou vlastní vůli do Ježíšovy vůle, dávat skutečně přednost jemu, stavět jej na první místo vzhledem ke všemu, co je součástí našeho života: vzhledem k rodině, k práci, k osobním zájmům i k sobě samému. Znamená to odevzdávat svůj život jemu, žít s ním v hluboké intimitě, skrze něj vstupovat v Duchu Svatém do společenství s Otcem a v důsledku toho do společenství s bratřími a sestrami. Takovéto společenství života s Ježíšem je přednostním „místem“, kde můžeme zakoušet naději a kde se život stane svobodným a naplněným!

Kněžská a řeholní povolání se rodí ze zkušenosti osobního setkání s Kristem a z upřímného a důvěrného rozhovoru s ním, abychom splnili jeho vůli. Je tedy třeba, aby rostla naše zkušenost víry chápaná jako hluboký vztah s Ježíšem, jako vnitřní naslouchání jeho hlasu, který v nás zaznívá. Cesta, která uschopňuje člověka, aby přijal Boží volání, se může rozvíjet uvnitř křesťanských společenství, jež žijí v ovzduší intenzivní víry, svědectví velkorysého přijímání evangelia a misijního nadšení. To vede k úplnému sebedarování pro Boží království, které se posiluje svátostmi, zvláště eucharistií, a horlivým životem modlitby, jež „musí být na jedné straně velmi osobní: mé já se v ní setkává s Bohem, s živým Bohem. Na druhé straně musí být stále vedena a osvětlována velkými

modlitbami církve a svatých, liturgickou modlitbou, v níž nás Pán stále učí správně se modlit“ (enc. *Spe salvi*, 34).

Trvalá a hluboká modlitba umožňuje křesťanskému společenství růst víry a dává stále novou jistotu, že Bůh nikdy svůj lid neopustí a že ho bude podporovat probouzením specifických povolání ke kněžství a k zasvěcenému životu, aby se pro svět stávala znamením naděje. Kněží a řeholníci jsou totiž povoláni k tomu, aby se darovali Božímu lidu v bezpodmínečné službě lásky k evangeliu i k církvi a ve službě pevné naději, jakou může poskytnout jen otevřenost Božímu horizontu. Oni proto mohou svědectvím své víry a svou apoštolskou horlivostí předávat zvláště lidem nových generací živou touhu po tom, aby velkoryse a pohotově odpovídali Kristu, který je volá, aby ho bezprostředně následovali. Když Ježíšův učedník přijme Boží povolání, aby se věnoval kněžské službě nebo zasvěcenému životu, projevuje se jako jeden z nejzralejších plodů křesťanského společenství, který nám napomáhá, abychom mohli s mimořádnou důvěrou a nadějí hledět do budoucnosti církve a na její evangelizační poslání. To skutečně vyžaduje stále nové dělníky pro hlásání evangelia, pro slavení eucharistie a svátosti smíření. Kéž tedy nechybí horliví kněží, kteří by dokázali doprovázet mladé jako „společníci na cestě“, aby jim na jejich často křivolaké a temné životní pouti pomáhali poznávat Krista jako Cestu, Pravdu a Život (srov. *Jan* 14,6); aby jim s evangelní odvahou představovali, jak krásné je sloužit Bohu, křesťanskému společenství a bratřím; kněží, kteří by ukazovali plodnost nadšeného úsilí, jaké dává vlastnímu životu smysl plnosti, neboť je založeno na víře v toho, jenž nás miloval jako první (srov. *1 Jan* 4,19). Stejně tak si toužebně přejí, aby si mladí uprostřed tolika povrchních a pomíjivých nabídek dokázali uchovat okouzlení hodnotami, vysokými cíli a radikálními rozhodnutími pro službu druhým v Ježíšových stopách. Drazí mladí, nemějte strach následovat jej a jít po náročných cestách lásky a šlechetné služby! Díky tomu budete šťastní, že dokážete sloužit, budete svědky radosti, jakou svět nemůže dát, stanete se živými plameny nekonečné a věčné lásky a budete se umět „obhájit před každým, kdo se vás ptá na důvody vaší naděje“ (*1 Pt* 3,15)!

Ve Vatikánu 6. října 2012

Benedictus PP XVI

8. POSELSTVÍ PAPEŽE BENEDIKTA XVI. KE XLVII. SVĚTOVÉMU DNI SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDKŮ 12. KVĚTNA 2013

„Sociální sítě jako brány pravdy a víry i nové prostory pro evangelizaci“

Drazí bratři a sestry!

S blížícím se Světovým dnem sdělovacích prostředků roku 2013 bych vám chtěl nabídnout některé úvahy na stále důležitější téma, které se týká způsobu, jakým dnes lidé mezi sebou komunikují. Chtěl bych se zamyslet nad rozvojem digitálních sociálních sítí, které přispívají ke vzniku nové „agory“, veřejného a otevřeného prostranství, kde lidé sdílejí své myšlenky, informace a názory a kde rovněž mohou vstupovat do života nové vztahy a nové formy společenství. Jestliže tyto prostory posuzujeme správně a vyváženě, přispívají k prosazování takových způsobů dialogu a diskuse, které – pokud se vedou s úctou a respektem k *privacy*, se zodpovědností a oddaností pravdě – mohou posilovat svazky jednoty mezi lidmi a účinně napomáhat harmonii lidské rodiny. Výměna informací se může stávat skutečnou komunikací, komunikační spojení mohou dozrávat v přátelství a kontakty usnadňovat společenství. Je-li posláním sociálních sítí uvádět do chodu tuto velkou potencialitu, pak lidé, kteří do nich vstupují, se musí snažit, aby byli autentičtí, neboť v těchto prostorech se nejen předávají myšlenky a informace, ale v konečném důsledku lidé sdělují sebe samotné. Rozvoj sociálních sítí vyžaduje od svých uživatelů úsilí o to, aby budovali vztahy, nacházeli přátelství, hledali odpovědi na své otázky, bavili se, ale také aby byli intelektuálně stimulováni a sdíleli své schopnosti a znalosti. *Network* se tak stále více stává součástí celkového propojení celé společnosti, neboť spojuje lidi na základě těchto základních potřeb. Společenské sítě jsou tedy živeny tužbami zakořeněnými v lidském srdci.

Kultura *social network* a změny ve formě a stylu komunikace představují náročnou výzvu všem, kdo chtějí hovořit o pravdě a o hodnotách. Jak je tomu také u jiných sdělovacích prostředků, smysl a účinnost různých forem sdělení jsou i zde často určovány více jejich popularitou než důležitostí a hodnotou jejich obsahu. Popularita je pak často spojena spíše se slávou či s přesvědčovacími strategiemi než s logickou argumentací. Diskrétní hlas rozumu může být někdy potlačován rozruchem z přemíry informací a nedokáže vzbudit pozornost, jakou si získává ten, kdo se vyjadřuje podmanivějším způsobem. *Social media* tedy vyžadují nasazení ode všech, kdo si uvědomují hodnotu dialogu, rozumné debaty a logické argumentace. Potřebují lidi, kteří se snaží kultivovat způsoby rozhovoru a hledají vyjádření, apelující na ty nejvznešenější tužby účastníků komunikačního procesu. Dialog a debata mohou vznikat a rozvíjet se také tehdy, když se při nich berou vážně i nositelé jiných myšlenek, než jsou ty naše. „Vzhledem ke kulturní odlišnosti je třeba usilovat o to, abychom nejen akceptovali existenci kultury toho druhého, ale také se snažili nechat se jí obohacovat a nabízet jí to dobré, pravdivé a krásné, co máme my“ (*Projev na setkání se světem kultury*, Belém, Lisabon, 12. května 2010).

Výzva, jíž musí čelit obsažnost sociálních sítí, je jejich schopnost těžit z plné účasti věřících, kteří si přejí sdílet Ježíšovo poselství a hodnoty lidské důstojnosti, prosazované jeho učením. Věřící si totiž stále více uvědomují, že radostná zvěst, pokud ji nelze poznávat i v digitálním prostředí, může potom chybět ve zkušenosti mnoha lidí, pro něž je tento prostor zásadně důležitý. Digitální prostředí není nějakým paralelním nebo čistě virtuálním světem, ale pro mnoho lidí, zvláště mladých, je součástí jejich každodenního života. Sociální *network* je plodem interakce lidí, ale pak také sám dává nové formy komunikační dynamice, která utváří vztahy. Vnímavá pozornost vůči tomuto prostředí je tedy důležitým předpokladem pro smysluplnou přítomnost v něm.

Schopnost používat nové výrazové prostředky se vyžaduje nejen proto, abychom drželi krok s dobou, ale právě proto, aby nekonečné bohatství evangelia mohlo nacházet nové výrazové formy, které jsou schopné zasáhnout mysl a srdce všech. V digitálním prostředí je psané slovo často doprovázeno obrazy a zvuky. Tak jako Ježíšova podobenství, každé účinné sdělení vyžaduje zapojení představi-

vosti a citovosti u všech, které chceme pozvat k setkání s tajemstvím Boží lásky. Ostatně víme, že křesťanská tradice byla vždy bohatá na znamení a symboly; mám na mysli např. kříž, ikony, obrazy Panny Marie, jesličky, kostelní vitráže a malby. Podstatnou část uměleckého dědictví lidstva vytvořili umělci a hudebníci, kteří se snažili zachytit pravdy víry. Autentická přítomnost věřících v sociálních sítích se projevuje tím, že předávají dál pravý zdroj své naděje a své radosti – víru v Boha, oplývajícího milosrdenstvím a láskou, kterou zjevil v Ježíši Kristu. Takové sdílení nespočívá pouze ve výslovném hlásání víry, ale i ve svědectví, to znamená ve způsobu, jímž se komunikují „volby, preference a úsudky, které jsou v hlubokém souladu s evangeliem, i když se o něm výslovně nehovoří“ (*Poselství pro Světový den sdělovacích prostředků 2011*). Zvláště důležitým způsobem, jak vydávat svědectví, je ochota darovat se druhým a být disponibilní, trpělivě a s úctou se zajímat o jejich otázky a pochybnosti na cestě, na níž hledají pravdu a smysl lidského života.

Vznik sociálních sítí, zaměřených na dialog o víře a na víru, potvrzuje důležitost a význam náboženství ve veřejné a společenské debatě. Pro ty, kdo dar víry přijali s otevřeným srdcem, se nejradikálnější odpověď na otázky člověka o lásce, pravdě a smyslu života – otázky, jež na sociálních sítích nechybějí – nachází v osobě Ježíše Krista. Je přirozené, že člověk, jenž má víru, touží po jejím ohleduplném a citlivém sdílení i s těmi, s nimiž se setkává v digitálním prostředí. Má-li však sdílení naší víry schopnost přinášet plody, je to koneckonců vždycky jen díky vlastní síle Božího slova dotýkat se lidských srdcí, jež předchází našemu úsilí. Víra v moc Božího působení musí vždy překonávat jistotu, vkládanou do používání lidských prostředků. Jsme povoláni k pozornému rozlišování i v digitálním prostředí, kde se snadno rozeznávají příliš ohnivé a konfliktní tóny a kde mnohdy může převládnout senzacechtivost. Vzpomeňme si přitom, že Eliáš nerozeznal Boží hlas v prudkém a silném větru ani v zemětřesení a v ohni, ale „v tichém a jemném vánku“ (*1 Král. 19,11-12*). Musíme důvěřovat v platnost toho, že základní touhy člověka milovat, být milován a nacházet smysl a pravdu – ty, které Bůh sám vložil do lidského srdce – umožňují také ženám a mužům naší doby, aby byli vždy a všude otevření tomu, co blahoslavený kardinál Newman nazýval „laskavým světlem“ víry.

Sociální sítě mohou být nejen nástrojem evangelizace, ale i faktorem lidského rozvoje. Například v některých zeměpisných a kulturních prostředích, kde se křesťané cítí izolováni, mohou sociální sítě posilovat vědomí jejich faktické jednoty s univerzálním společenstvím věřících. Sítě usnadňují sdílení duchovních a liturgických pramenů a umožňují lidem, aby se modlili s posíleným vědomím, že jsou blízko těm, kdo vyznávají tutéž víru. Autentické a vzájemné zapojení se do otázek a pochybností těch, kdo jsou od víry vzdáleni, nám má umožnit, abychom si sami uvědomili potřebu posilovat modlitbou a reflexí svou víru v Boží přítomnost i svou účinnou lásku: „Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jako znějící kov a cimbál zvučící“ (1 Kor 13,1).

Existují sociální sítě, které v digitálním prostředí poskytují dnešnímu člověku možnosti pro modlitbu, meditaci a sdílení Božího slova. Tyto sítě však také mohou otevřít dveře k jiným dimenzím víry. Právě díky kontaktu, který začal nejprve *online*, objeví mnoho lidí důležitost přímého setkání, zážitku společenství anebo také pouti, což jsou vždy důležité prvky na cestě víry. Když se snažíme zpřítomňovat evangelium v digitálním prostředí, můžeme tím také zvát lidi, aby prožili modlitební setkání nebo liturgickou slavnost na nějakém konkrétním místě, v kostele nebo v kapli. Důslednost a jednota ve výrazech naší víry a našeho svědectví by neměly chybět v žádném prostředí, kam nás život postaví, ať už fyzickém, nebo digitálním. Jakýmkoli způsobem a kdykoli jsme s druhými lidmi, vždy jsme povoláni, abychom až do posledních končin země dávali poznat Boží lásku.

Prosím, aby vás Boží Duch vždy provázel a dával vám světlo, a ze srdce vám všem žehnám, abyste se stali skutečnými hlasateli a svědky evangelia. „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu“ (Mk 16,15).

Ve Vatikánu 24. ledna 2013, na svátek sv. Františka Saleského

Benedictus PP XVI

9. POSELSTVÍ PAPEŽE FRANTIŠKA K OSLAVĚ 1150. VÝROČÍ PŘÍCHODU SV. CYRILA A METODĚJE NA VELEHRAD

**Ctihodnému kardinálu Dominiku Dukovi, OP,
arcibiskupu pražskému,
primasi českému a předsedovi České biskupské konference**

Duchovně a s upřímnou láskou se připojuji ke katolickému společenství i ke všem občanům České republiky u příležitosti státního svátku svatých Cyrila a Metoděje. Oni před 1150 lety přišli na Moravu a zaseli víru ve vaši vlasti. Vzpomínka na tuto blahodárnou událost, která nesmazatelně poznamenala dějiny, umění a veškerou kulturu vaší země, oslovuje zejména věřící, ale nabízí příležitost celému národu, aby prohloubil ono vzácné mravní dědictví, které má svůj původ v neúnavném působení svatých bratří ze Soluně. V tom ohledu je významná skutečnost, že odhodlání střežit a rozvíjet zděděné bohatství duchovní a kulturní je ve vaší zemi také právně náležitě zakotveno.

Vaši předkové přijali evangelium Ježíše Krista jako novou formu osobního, rodinného i společenského života ještě před příchodem Cyrila a Metoděje: když moravští páni přijali křest v roce 831 v Pasově a čtrnáct českých lechů bylo pokřtěno roku 845 v Řezně. K cyrilometodějských kořenům českého státu, které zprostředkoval křest knížete Bořivoje a jeho manželky Ludmily, vaši první světice, se přihlásil jak český král Vratislav, u příležitosti své korunovace, tak i kancléř českého království, olomoucký biskup Bruno ze Schaumburgu, když žádal o udělení císařské hodnosti pro Přemysla Otakara II., synovce vaší svaté Anežky Přemyslovny.

Velký dar víry má rovněž význam společenský a toho jsou si dobře vědomi občané Moravy, Čech a Slezska. Dějiny těchto zemí učí, že křesťanství bylo vždy zdrojem naděje a síly k obnově, zejména v nejtemnějších a v nejtěžších dobách. Výmluvným svědectvím tohoto jsou zejména vaše velkolepá mariánská poutní místa, jež jsou důležitými duchovními centry a středisky, kde lze znovu objevit křesťanské kořeny vašeho lidu.

Překlad Bible do staroslověnského jazyka byl darem pro náboženský život i pro kulturní rozvoj vašich zemí. Svatí Cyril a Metoděj spolu s přímým přístupem k Písmu svatému v místním jazyce přinesli také slovanskou abecedu a přispěli tak ve vaší vlasti i v okolních zemích k položení základů literární a právní kultury, jak o tom svědčí mimo jiné kodex svatého Metoděje. Křesťanství, hlásané kázáním a bohoslužbou, uskutečnilo epochální proměnu vaší společnosti.

Rozsáhlé evangelizační dílo, které svatí Cyril a Metoděj uskutečňovali na vašem území s apoštolskou horlivostí, je ve svých základních rysech dosud platným vzorem inkulturace. Evangelium ve skutečnosti neoslabuje nic z toho, co se v různých místních kulturách nachází hodnotného, ale pomáhá lidem, aby poznávali a uskutečňovali dobro, pravdu a krásu. Proto vás v tomto Roce víry a při této příležitosti oslav svatých Cyrila a Metoděje zvu, abyste znovu objevili vnitřní vazbu mezi evangeliem, posláním církve a vaší kulturní identitou a abyste opět zhodnotili vaše křesťanské kořeny, na nichž lze budovat společnost posilující vzájemnou toleranci a solidaritu. Bratři Cyril a Metoděj byli schopni budovat mezi národy vztahy poznání a přátelství, a stali se tak spojovacími články mezi různými kulturami a církevními tradicemi, protože byli neustále ve spojení s Bohem.

Vřele si přeji, aby duchovní a kulturní dědictví Cyrila a Metoděje probudilo ve všech občanech České republiky touhu po vzájemném setkání a otevřenosti: takové postoje, pokud jsou prožívány v křesťanské lásce, nabývají podoby nezištnosti, odpuštění a smíření. Kéž se toto důležité výročí stane pohnutkou ke stále intenzivnějším vztahům křesťanského bratrství mezi věřícími římskokatolické a řeckokatolické církve, mezi nimi a věřícími ostatních křesťanských vyznání. Ať Pán žehná vaši drahé zemi a všem vašim dobrým úmyslům a snahám o skutečný pokrok.

Dáno ve Vatikánu 24. června 2013

František

10. POSELSTVÍ PAPEŽE FRANTIŠKA KE SVĚTOVÉMU DNI MISÍÍ 12. KVĚTNA 2013

Drazí bratři a sestry,

Světový den misií slavíme letos na konci Roku víry, který je významnou příležitostí k posílení našeho přátelství s Pánem a naší cestou jako Církve, která hlásá evangelium s odvahou. Z tohoto pohledu bych rád nabídl několik úvah.

1. Víra je vzácným Božím darem, který otevírá naši mysl poznání a lásce k Bohu. Bůh s námi chce vstoupit do vztahu a umožnit nám podílet se na jeho vlastním životě, aby učinil náš život smysluplnějším, lepším a krásnějším. Bůh nás miluje! Víra však musí být přijata, což znamená, že potřebuje naši osobní odpověď, odvahu svěřit se Bohu, žít jeho lásku a být vděčný za jeho nekonečné milosrdenství. Je to dar, který není vyhrazen pro několik málo vyvolených, naopak, je nabízen štědře. Každý by měl být schopen zakusit radost z toho, že je Bohem milován, radost ze vzkříšení! Je to dar, který si nemůžeme nechat pro sebe, musí se sdílet. Pokud si ho chceme nechat jen pro sebe, staneme se izolovanými, sterilními a nemocnými křesťany. Hlásání evangelia je součástí bytí učedníků Kristových a je to trvalý závazek, který obnovuje život celé Církve. Misijní přesah je jasným znamením dospělosti církevního společenství (Benedikt XVI. Verbum Domini, 95). Každá komunita je „dospělá“, když vyznává víru, slaví ji s radostí během liturgie, žije křesťanskou lásku, hlásá bez přestání Boží slovo a přináší je „na okraj“, obzvláště k těm, kteří ještě neměli možnost poznat Krista. Síla naší víry na osobní i společenské úrovni se dá změřit schopností sdílet ji ostatním, šířit a žít ji v lásce, svědčit o ní těm, které potkáváme a se kterými sdílíme naši životní cestu.

2. Rok víry, padesát let od začátku Druhého vatikánského koncilu, povzbuzuje celou církev k obnovenému vědomí přítomnosti v současném světě a k misii mezi lidmi a národy. Misionářství není jen záležitostí zeměpisných oblastí, lidí, kultur, jednotlivců, protože „hranice“

víry nepřekračuje jen prostor a lidské tradice, ale také srdce každého muže a každé ženy. Druhý vatikánský koncil zvláštním způsobem zdůraznil, že misijní úkol rozšiřování hranic víry přináleží každému pokřtěnému člověku a všem křesťanským komunitám, „protože Boží lid žije ve společenstvích, obzvláště v diecézních a farních, a v nich se jistým způsobem projevuje viditelně; je na nich, aby svědčili o Kristu před národy“ (Ad Gentes, 37). Každé společenství je proto žádáno a pozváno vzít za vlastní pověření dané Ježíšem apoštolům, aby „byli jeho svědky v Jeruzalémě, po celém Judsku, Samařsku a do končin země“ (Sk 1,8), a to ne jako vedlejší stránku křesťanského života, ale jako jeho podstatný aspekt: všichni jsme pozváni chodit po ulicích světa se svými bratry a sestrami, hlásat a svědčit o naší víře v Krista a být hlasateli evangelia. Vyzývám biskupy, kněze, církevní a pastorační rady, každou osobu a zodpovědnou skupinu v Církvi k tomu, aby do popředí svých formačních a pastoračních programů postavili misijní rozměr, s pochopením, že jejich apoštolský závazek není úplný, pokud neobsahuje záměr svědčit o Kristu mezi národy a mezi všemi lidmi. Tento misionářský aspekt není pouze programovým rozměrem křesťanského života, ale také rozměrem vzorovým, který ovlivňuje všechny oblasti křesťanského života.

3. Evangelizační práce se často potýká nejen s vnějšími překážkami, ale také s problémy uvnitř církevního společenství. Někdy je to nedostatek horlivosti, radosti, odvahy a naděje k hlásání Kristova odkazu a ke snaze pomoci lidem našeho věku setkat se s ním. Jak se stále ještě někdy domníváme, hlásání pravdy evangelia znamená útok na svobodu. Pavel VI. k tomu výmluvně říká: „Bylo by... chybou vynucovat si něco na svědomí našich bratří. Ale nabídnout jim pravdu evangelia a spásu v Ježíši Kristu, s úplnou zřetelností a respektem k jejich svobodnému rozhodnutí... je darem této svobodě“ (Evangelii Nuntiandi, 80). Vždy musíme mít odvahu a nadšení s respektem nabídnout setkání s Kristem a stát se hlasateli jeho evangelia. Ježíš přišel mezi nás, aby nám ukázal způsob, jak dosáhnout spásy, a svěřil nám úkol, abychom o tom dali vědět až na konec země. Až příliš často vidíme, že jsou to násilí, lži a chyby, které jsou zdůrazňovány a nabízeny. Je nezbytně nutné, abychom nyní z nítra Církve samé oznamovali a svědčili o dobrotě evangelia. Je důležité nikdy nezapomenout

na základní princip pro každého, kdo evangelizuje: člověk nemůže hlásat Krista bez Církve. Evangelizace není čin osamocené jednotlivce nebo čin soukromý, ale vždy církevní. Pavel VI. napsal: „Když neznámý kazatel, katechista nebo kněz hlásá evangelium, shromažďuje společenství, uděluje svátosti, i když je sám, vykonává církevní akt.“ Nejedná „na základě poslání, které by přikládal sám sobě nebo osobní inspiraci, ale jedná ve shodě s posláním Církve a v jejím jménu“ (ibid. 60). A to dává sílu misiím a utvrzuje v každém misionáři a evangelizátorovi pocit, že není nikdy sám, ale je částí jednoho těla oživovaného Duchem Svatým.

4. Všeobecná mobilita a možnosti komunikace skrze nová média v současnosti mísí lidi, znalosti, zkušenosti. Z pracovních důvodů se celé rodiny stěhují z kontinentu na kontinent; profesní a kulturní výměny, turistika a další fenomény také podněcují velké přesuny lidí. Proto je těžké, dokonce i ve farnosti nebo komunitě, poznat, kdo zde žije trvale a kdo jen dočasně. Stále častěji se také ve velkých, původně tradičně křesťanských regionech zvyšuje počet těch, kterým je víra neznámá nebo jsou lhostejní k náboženskému rozměru života, anebo těch, kteří vyznávají jinou víru. Proto není ojedinělé, že někteří pokřtění se svým životním stylem vzdálí od víry a je jim zapotřebí „nové evangelizace“. K tomu všemu se přidává fakt, že k velké části lidstva se ještě nedostala radostná zvěst Ježíše Krista. Žijeme také v době krize, která se dotýká rozličných částí života, nejen ekonomiky, financí, zajištění obživy nebo životního prostředí, ale také hlubšího významu života a základních hodnot, které jej oživují. Dokonce lidské soužití je poznamenáno napětím a konflikty, které způsobují nejistotu a ztěžují hledání správné cesty, která vede ke stabilnímu míru. V této složité situaci, kdy se zdá, že hrozivé mraky zatemňují horizont současných a budoucích cest, je nezbytné s odvahou hlásat Kristovo evangelium, které je zprávou o naději, usmíření, společenství a prohlášením o Boží blízkosti a milosti, spásy a prohlášením, že síla Boží lásky je schopna překonat temnoty zla a vést nás po stezce dobroty. Lidstvo naší doby potřebuje jisté světlo, které ozáří jeho cesty a které mu může přinést jen setkání s Kristem. Pojďme s láskou přinést skrze naše svědectví tomuto světu naději, která je dána vírou! Misionářství Církve neobrací na novou víru, ale svědectvím života

osvětluje cestu, která přináší naději a lásku. Církev – znovu opakuji – není podpůrná organizace, podnik nebo nestátní organizace, ale společenství lidí oživené Duchem Svatým, které žilo a žije zázrak setkání s Ježíšem Kristem a chce sdílet tuto zkušenost hluboké radosti, zprávu o vzkříšení, kterou nám dal Pán. Je to Duch Svatý, který vede Církev po této cestě.

5. Chtěl bych povzbudit všechny, aby se stali nositeli dobré zvěsti o Kristu, a jsem vděčný obzvláště misionářům, kněžím Fidei Donum, řeholníkům, řeholnicím a laikům – kterých je stále více – kteří přijali Pánovo volání, opustili svou vlast, aby sloužili evangeliu v různých zemích a kulturách. Také bych ale rád zdůraznil, že ty samé mladé církve se velkoryse angažují v posílání misionářů tam, kde jsou církve v nesnázích – často církve starobylého křesťanství – a přinášejí tak čerstvost a nadšení, se kterým žijí svou víru, která obnovuje život a dává naději. Žít v této univerzální novosti, odpovídající na Ježíšovo povolání: „jděte tedy a učte ze všech národů učedníky,“ (Mt 28,19) je bohatstvím pro každou jednotlivou církev, každou komunitu, protože vyslání misionářů není nikdy ztrátou, ale ziskem. Apeluji na všechny, kdo se cítíte povoláni velkoryse odpovědět Duchu Svatému, podle svého stavu v životě, neobávejte se být štědrí k Pánu. Vyzývám také biskupy, řeholní rodiny, komunity a všechny křesťanské skupiny, aby s obezřetností a pečlivým rozlišováním podpořili Ad Gentes pozvání k misiím a pomoci církvím, jež potřebují kněze, řeholníky a laiky k posílení křesťanské komunity. Je třeba tuto pozornost uplatňovat také mezi církvemi, které jsou součástí stejné biskupské konference nebo regionu, protože je důležité, aby církve bohaté na povolání pomohly těm, které trpí jejich nedostatkem.

Prosím misionáře, zvláště kněze Fidei Donum a laiky, aby v církvích, kam jsou vysláni, žili svou službu s radostí, a aby přinášeli svou radost a zkušenosti do církví, z nichž pocházejí, pamatujícíce, jak Pavel a Barnabáš na konci své první misijní cesty podávali zprávu „o všem, co s nimi Bůh učinil a jak otevřel pohanům bránu k víře“ (Sk 14,27). Mohou se stát prostředkem, jak „navrátit“ víru, když přinášejí čerstvost mladých církví, takže církve starobylého křesťanství znovu objeví nadšení a radost sdílení víry výměnou, která je vzájemným obohacením na cestě následování Pána.

Péče o všechny církve, kterou biskup římský sdílí se svými bratry biskupy, je důležitým závazkem při uskutečňování Papežských misijních děl. Jejich účelem je oživovat a prohlubovat misijní vědomí každého pokřtěného křesťana a každého společenství připomínáním, že je potřeba hlubší misijní formace celého Božího lidu, a podporou citlivosti křesťanské komunity pro to, aby nabízela svou pomoc – do-
dávala odvahu k šíření evangelia ve světě.

Konečně připomínám křesťany, kteří v různých částech světa mají těžkosti s veřejným vyznáním své víry, s uznáním a právem na důstojný život. Jsou to naši bratři a sestry, odvážní svědci – početnější než naši mučedníci v prvních stoletích – kteří v současnosti s apoštolskou vytrvalostí snášejí mnoho forem pronásledování. Mnozí také riskují životy setrváváním ve víře v Kristovo evangelium. Chci ujistit o své blízkosti v modlitbě ty jednotlivce, rodiny a společenství, kteří trpí násilím a netolerancí, a opakují Ježíšova slova útěchy: „Buďte dobré myslí, já jsem přemohl svět“ (Jn 16,33).

Benedikt XVI. nabádá: „Slovo Páně se může šířit rychle a může být oslaveno všude, jako je tomu u vás“ (2 Sol 3,1). Ať tento Rok víry stále více posiluje náš vztah s Kristem Pánem, protože jen v něm je jistota do budoucnosti a záruka pravé a trvalé lásky (Porta fidei, 15). To je mé přání pro letošní světovou Misijní neděli. Ze srdce žehnám misionářům a všem, kteří doprovázejí a podporují tento zásadní závazek Církve k hlásání evangelia do všech koutů země, a my, služebníci a misionáři evangelia, kéž zažijeme „nádhernou a povzbudivou radost z evangelizace“ (Pavel VI., Evangelii nuntiandi, 80).

Ve Vatikánu 19. května 2013, na slavnost Seslání Ducha Svatého

František

II.

DOKUMENTY STÁTNÍHO SEKRETARIÁTU VATIKÁNU, KONGREGACÍ A PAPEŽSKÝCH RAD

1. DEKRET APOŠTOLSKÉ PENITENCIÁRIE, JÍMŽ SE UDĚLUJÍ ZVLÁŠTNÍ ODPUSTKY U PŘÍLEŽITOSTI 21. SVĚTOVÉHO DNE NEMOCNÝCH

ZVLÁŠTNÍ ODPUSTKY U PŘÍLEŽITOSTI 21. SVĚTOVÉHO DNE NEMOCNÝCH

Vykoupení se završilo prostřednictvím svatého Kristova Kříže, totiž prostřednictvím jeho utrpení. Veškeré lidské utrpení může vpravdě být účastí na spasitelském utrpení Pánově. Apoštol Pavel říká: „Teď sice pro vás trpím, ale raduji se z toho, protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap; má z toho prospěch jeho těla, to je církev“ (*Kol 1,24*).

V průběhu *Roku víry*, věnovaného zvláště vyznávání pravé víry a její správné interpretaci, je prospěšné připomenout si jasnou nauku Druhého vatikánského koncilu o křesťanském smyslu utrpení a o jeho bratrském sdílení: „Protože činy lásky a milosrdenství představují vy-
nikající svědectví křesťanského života, musí apoštolská výchova vést i k uskutečňování takových činů, aby se věřící už od samého dětství učili soucítit se svými bratry a velkodušně jim pomáhat v nouzi“ (Dekret o apoštolátu laiků *Apostolicam Actuositatem*, 31 c).

Svatý otec je veden touhou, aby se výroční připomínka Světového dne nemocných, jež je letos zvláště slavnostní, stávala stále účinnější katechezí o vykupitelském smyslu utrpení a stále více senzibilizovala všechny, kdo se z různého důvodu věnují službě lidem, trpícím na duchu i na těle. Proto pro 21. Světový den nemocných, který se bude slavit od 7. do 11. února, zvolil téma milosrdného Samaritána „Jdi a stejně jednej i ty“ (*Lk 10,37*), jež nás učí „konat dobro a prokazovat dobrodiní tomu, kdo trpí“ (apoštol. list *Salvifici doloris*, 30). Na závěr Světového dne, v den liturgické památky Panny Marie Lurdské, bude zvláštní vyslanec Svatého otce, Jeho Excelence Mons. Zygmunt Zimowski, předseda Papežské rady pro zdravotnické pracovníky, v mariánské svatyni Altötting v pasovské diecézi sloužit slavnostní

eucharistickou bohoslužbu s udílením svátosti pomazání nemocných.

Aby se věřící mohli duchovně připravit na svoji co nejlepší účast na této události, Jeho Svatost Benedikt XVI. při audienci poskytnuté letošního 18. ledna udělil níže podepsaným, kardinálu hlavnímu penitenciáři a regentovi apoštolské penitenciárie, dar odpustků v souladu s následující dispozicí. Jejich účelem je, aby se věřící, kteří se skutečně kají a jsou vedeni láskou, příkladem milosrdného Samaritána, v duchu víry a milosrdenství dávali do služby trpícím bratřím a aby, pokud jsou sami nemocní snášeli bolesti a životní nesnáze, s pokornou vírou pozvedali duši k Bohu a svým životem podle evangelia v utrpení otevřeně vydávali svědectví o víře:

A. Plnomocné odpustky, jež mohou za obvyklých podmínek (svátostná zpověď, přijetí eucharistie a modlitba na úmysly Svatého otce) v době od 7. do 11. února získat jedenkrát za den ti věřící, kteří se v duchu skutečného pokání a kajícího zbožně zúčastní v mariánské svatyni Altötting anebo na jiném místě stanoveném církevní autoritou na bohoslužbě slavené s úmyslem prosit Boha za Světový den nemocných, a přitom se pomodlí Otčenáš, Krédo a modlitbu k blahoslavené Panně Marii; tyto odpustky mohou využít také pro duše věrných zesnulých.

Ti věřící, kteří ve veřejných nemocnicích nebo v jakémkoli soukromém domě z lásky pečují o nemocné jako milosrdný Samaritán, a kteří se z důvodu své služby nemohou zúčastnit na výše uvedených bohoslužbách, získají stejný dar plnomocných odpustků, pokud v těchto dnech velkoryse poskytnou alespoň na několik hodin svou láskyplnou službu tak, jako by ji poskytovali samotnému Kristu Pánu (srov. *Mt* 25,40), a pomodlí se Otčenáš, Krédo a modlitbu k blahoslavené Panně Marii; mají přitom mít duši odpoutanou od jakéhokoli hříchu a úmysl splnit podmínky, vyžadované pro plnomocné odpustky, hned jakmile to bude možné.

A konečně, ti věřící, kterým nemoc, pokročilý věk anebo jiný podobný důvod brání v účasti na výše uvedené bohoslužbě, získají plnomocné odpustky, pokud se s duchem odpoutaným od jakéhokoli hříchu a s úmyslem splnit předepsané podmínky, jakmile to bude možné, ve stanovených dnech duchovně zúčastní na bohoslužbách, zvláště tehdy, když televize a rozhlas budou přenášet liturgické osla-

vy a poselství Svatého otce, zbožně se pomodlí za všechny nemocné a prostřednictvím Panny Marie, *Uzdravení nemocných*, obětují Bohu svá fyzická a duchovní utrpení.

B. Částečné odpustky získají všichni věřící, kdykoli se v uvedených dnech se zkroušeným srdcem obrátí k milosrdnému Bohu se zbožnými modlitbami za pomoc nemocným v duchu probíhajícího *Roku víry*.

Předkládaný dekret platí pro tuto příležitost. Jakékoli opačné ustanovení není překážkou.

Dáno v Římě v sídle Apoštolské penitenciárie 25. ledna 2013, o slavnosti Obrácení svatého Pavla, která uzavírá Týden modliteb za jednotu křesťanů.

Manuel kardinál Monteiro de Castro
hlavní penitenciář

Mons. Krzysztof Nykiel
regent

2. DEKRET APOŠTOLSKÉ PENITENCIÁRIE, JÍMŽ SE UDĚLUJÍ ZVLÁŠTNÍ ODPUSTKY U PŘÍLEŽITOSTI 28. SVĚTOVÉHO DNE MLÁDEŽE V RIO DE JANEIRU

**U PŘÍLEŽITOSTI „28. SVĚTOVÉHO DNE MLÁDEŽE“,
KTERÝ SE BUDE SLAVIT BĚHEM LETOŠNÍHO
ROKU VÍRY V RIO DE JANEIRU,
SE UDĚLUJE DAR ODPUSTKŮ.**

Svatý otec František si přeje, aby ve spojitosti s duchovními cíli Roku víry vyhlášeného papežem Benediktem XVI. mohli mladí při „28. světovém dni mládeže“, který se bude slavit v Rio de Janeiru letos od 22. do 29. července na téma „*Jděte, získejte za učedníky všechny národy*“ (srov. Mt 28,19), obdržet veškeré očekávané plody posvěcení. Projevil proto mateřské srdce církve a 3. června tohoto roku povolil níže podepsanému kardinálovi hlavnímu penitenciáři při audienci, aby mohli mladí a všichni věřící patřičně k tomu připraveni využít – v souladu s tím, co následuje – daru odpustků z pokladu zásluh našeho Pána Ježíše Krista, blahoslavené Panny Marie a všech svatých:

A. Těm věřícím, kteří se opravdově káli a litovali a zbožně se zúčastní posvátných liturgií a zbožných cvičení konaných v Rio de Janeiru, se udělují *plnomocné odpustky*, které lze obdržet jednou za den za obvyklých podmínek (svátostná zpověď, přijetí eucharistie a modlitba na úmysl Svatého otce) a lze je rovněž formou modlitby využít pro duše věrných zemřelých. Ti věřící, kteří mají legitimní zábranu v účasti, mohou získat *plnomocné odpustky*, pokud splní duchovní, svátostné a modlitební podmínky a zároveň se synovskou oddaností Svatému otci se ve stanovených dnech duchovně účastní bohoslužeb a sledují průběh této posvátné liturgie a zbožných cvičení v televizi a v rádiu anebo – vždy s patřičnou zbožností – prostřednictvím nových prostředků sociální komunikace;

B. *Částečné odpustky* se udělují věřícím – ať se během uvedeného setkání nacházejí kdekoliv – pokaždé, když se v kajícím duchu obracejí k Bohu vroucími modlitbami, zakončenými oficiální modlitbou tohoto světového dne mládeže, a zbožně vzývají blahoslavenou Panu Marii, Královnu Brazílie s titulem „Nossa Senhora da Conceição Aparecida“, jakož i ostatní patrony a přímlovce tohoto setkání, aby byli pro mladé stimulem k posílení jejich víry a ke svatému životu.

Aby věřící mohli mít co nejsnadnější přístup k těmto nebeským darům, mají se kněží s povolením opravňujícím k vyslechnutí svátostných zpovědí dávat s velkorysým duchem k dispozici pro jejich přijetí a mají navrhopvat věřícím veřejné modlitby za úspěch tohoto světového dne mládeže.

Předkládaný dekret má platnost pro tuto příležitost. Jakékoliv opačné ustanovení není překážkou.

Dáno v Římě v sídle Apoštolské penitenciárie 24. června Léta Páně 2013, o slavnosti svatého Jana Křtitele.

Kard. MANUEL MONTEIRO DE CASTRO
hlavní penitenciář

Mons. Krzysztof Nykiel
regent

3. DOPORUČENÍ PREFEKTA KONGREGACE PRO EVANGELIZACI NÁRODŮ K MISIJNÍ NEDĚLI

KONGREGACE
PRO EVANGELIZACI NÁRODŮ

Čj. 3210/13

3. srpna 2013

Ctěná Excelence,

přibližuje se Světový misijní den, který byl založen proto, aby Boží lid mohl mít účast na evangelizačním díle ve světě.

Misie chápána jako přinášení evangelia do všech končin země je stále faktorem vzbuzujícím pozornost, touhu připojit se a vyvolává kreativitu Božího lidu. Je-li do ní zaangažován, cítí v tom velké kouzlo a s horlivostí je připraven poskytovat svou součinnost.

Mnohokrát a s radostí konstatujeme, že Boží slovo se rychle šíří a evangelium zapouští kořeny v mnoha částech světa. Děje se tak díky velkorysosti a často heroickému svědectví mnoha bratří a sester ve víře. Zároveň však musíme vzít na vědomí, že misijní horlivost, která se dříve rozvíjela zvláště v církvích staré křesťanské tradice, se oslabuje, protože ony se musí zabývat samy sebou a řešit vážné problémy, které je trápí.

Konkrétním příznakem tohoto oslabování je pokles duchovních a materiálních příspěvků pro misie, přičemž potřeby církví, jež se otevírají pro evangelizaci, vzrůstají. Zvyšuje se totiž počet diecézí a trvale roste počet povolání ke kněžství a k zasvěcenému životu. Při nynější světové finanční krizi nabývají na naléhavosti výzvy k solidaritě. Jako Boží děti, které milují svou víru a jejichž dědictvím je výzva Zmrtvýchvstalého získat za učedníky všechny národy a evangelizo-

vat chudé, jsme povoláni obnovit a posílit své misijní nasazení. Je to rovněž opravdový a konkrétní způsob, jak dát svým křesťanským společenstvím novou vitalitu. S blahoslaveným Janem Pavlem II. máme i my vidět, jak se rodí úsvit nového misijního jara, a rozhodnout se být velkorysí.

Kongregace pro evangelizaci národů a Papežská misijní díla více než jindy cítí jako svoji povinnost, aby každého upozornily na to, co je důkladně vyjádřeno v církevním magisteriu, je obsahem misijní praxe a zvláštním způsobem vytváří apel u příležitosti Světového misijního dne, který bude letos v neděli 20. října.

Při této příležitosti se doporučuje:

1. Podpořit ve všech diecézích účast na misiích prostřednictvím Světového misijního dne (kán. 791). Je to okamžik, kdy Boží lid v celém světě společně uvažuje, modlí se a přináší svůj materiální příspěvek pro potřeby evangelizace a pro rozvoj mladých církví.

2. Tento den se má slavit ve všech katolických společenstvích a má se přitom pamatovat na to, aby se všechny sbírky daly k dispozici Svatému otci, který je použije ve prospěch všech misijních církví, čili pro nové fundace a pro další rozvoj. Tato sbírka se tedy oddělí od sbírky pro jiné cíle, byť ušlechtilé, jakož i od prostředků pro různé druhy spolupráce mezi místními církvemi. V důsledku toho není dobré, aby se během Světového misijního dne konaly jiné sbírky nebo se v tento den pořádaly oslavy jiného druhu a pro jiný cíl. Rovněž není vhodné, aby se sbíraly prostředky pro misie, s nimiž diecéze udržují zvláštní bratrské vztahy, nebo pro misijní instituty či jednotlivé misionáře.

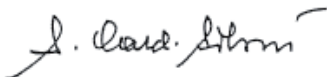
3. Celá sbírka má být zaslána národnímu vedení Papežských misijních děl, které ji pak dá k dispozici mezinárodním sekretariátům, pověřeným koordinací a distribucí misijní pomoci.

4. Je nanejvýš vhodné, aby národní vedoucí Papežských misijních děl byl jmenován sekretářem biskupské komise pro misie a staral se o animaci a koordinaci veškeré misijní činnosti.

Věřím, že se tato usměrnění setkají s příznivým přijetím ve společné snaze přispívat k šíření Božího království.

předseda
Papežských misijních děl

prefekt
Kongregace pro evangelizaci národů

III.

DOKUMENTY A SDĚLENÍ ČBK

1. PASTÝŘSKÝ LIST BISKUPŮ K MAJETKOVÉMU NAROVNÁNÍ

(ČTENO PŘI BOHOSLUŽBÁCH
NA 3. NEDELI POSTNÍ 3. BŘEZNA 2013)

Bratři a sestry,

milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista
(srov. Ef 1,2).

Na začátku roku 2013, kdy začal platit zákon o majetkovém narovnání, vás chceme seznámit s širším pohledem na tuto skutečnost. Podle sdělovacích prostředků můžeme vypadat jako ti, kteří touží po majetku. Odpůrci nám vytýkají, že zrazujeme Kristovu chudobu. Někteří se ptáte, jestli bychom se neměli raději všeho majetku vzdát v duchu evangelia, které říká: „*Kdo ti bere plášť, tomu neodpírej ani šaty*“ (Lk 6,29). Tento zákon se však netýká jen restitucí, i když se mu tak říká. Je především o nezávislosti a novém způsobu financování církví.

Z čeho žila církve před komunismem? Především z vlastního majetku a ze státních peněz tam, kde vykonávala službu pro stát, například vedení matrik a výuka ve školách. Významný podíl na platech kněží a opravách kostelů měli takzvaní *patroni*, kteří za to, že významně přispívali, mohli spolurozhodovat o umístění kněží.

Komunistický režim zabral církevní majetek i patronátní práva. Zavázal se platit provoz církve, ve skutečnosti však hradil prakticky pouze platy duchovních, které byly nízké. Hlavně však v duchu totalitního myšlení zavedl udělování státního souhlasu kněžím k výkonu jejich služby. Komu ho nedal, ten jako kněz nesměl působit. Taková kněží pracovali v továrnách. Kněžská služba bez dovolení státu se považovala za trestný čin. Dobré kněze pustili většinou jen do bezvýznamných farností. Měli silný nástroj na ovládání církve.

Po pádu komunismu byl v roce 1990 zrušen státní dozor nad církvemi a zablokován bývalý církevní majetek s příslibem, že se brzy vyřeší i financování církví. Během 20 let jednání byly předloženy různá

né návrhy. Někteří politici chtěli blokováný majetek dát do veřejného fondu, který by spolu s církví spravoval stát, aby mohl dále církev ovládat. Toto řešení by bylo pokračováním státního dozoru nad církvemi a církve by navíc nedokázaly uhlídat, aby prostředky z fondu nebyly odvedeny jinam, jak se už v minulosti stalo u jiných fondů kontrolovaných státem.

V rámci předchozích jednání o určení daní či daňových asignacích dospěly jak stát, tak církve k názoru, že ani toto navrhované řešení není pro žádnou stranu výhodné.

Před pěti lety jsme se dohodli s vládou, že nám za zabraný majetek vyplátí finanční náhradu a nechá nás samostatně hospodařit, abychom si vydělali na svůj provoz. Bylo dokázáno, že jednáme se státem velkoryse a žádáme méně, než je spravedlivé. Dohodli jsme se se všemi církvemi financovanými ze státního rozpočtu, že jim necháme takový podíl, aby mohly žít jako dosud. Tehdy ovšem levice zákon zablokovala. Nyní platí zákon, v němž se finanční náhrada zmenšila o tu část, která bude vydána naturálně, a zkrátilo se také přechodné období.

Církev nezbohatne, jak si někteří myslí. Přibude nám starostí a budeme žít ještě skromněji než dnes, ale budeme svobodní. Poneseme velkou zodpovědnost, ale nepochybujeme o tom, že mezi věřícími je dost poctivých a zdatných odborníků, kteří nám pomohou. Diecéze budou spolupracovat v rámci České biskupské konference, ale každá bude hospodařit samostatně a všechny budou počítat s aktivním zapojením farností, které ponesou svůj podíl nejen na financování provozu, ale i na platech kněží.

Věříme, že se nám s Boží pomocí podaří nejen zajistit další financování, ale že také dáme příklad zodpovědného hospodaření podle sociální nauky církve, že s křesťanským přístupem k majetku a podnikání pomůžeme najít nový hospodářský model, o kterém mluví Svätý otec, když říká: *„Ekonomický model, který převažoval v posledních desetiletích, usiloval o maximalizaci zisku a spotřeby z individualistického a egoistického pohledu, jenž hodnotil člověka jen z hlediska jeho schopnosti vyrovnávat se s požadavky soutěživosti. Avšak jiný pohled poukazuje na to, že pravého a trvalého úspěchu člověk dosahuje darováním sebe samého, svých intelektuálních schopností a své podnikavosti, jelikož udržitelný, a tedy autenticky lidský ekonomický rozvoj stojí na principu nezištnosti jako výrazu bratrství a logi-*

ky daru. Tvůrce míru... provozuje hospodářskou činnost pro obecné dobro, nasazuje se pro něco, co překračuje jeho vlastní zájem a co je ku prospěchu současných i budoucích generací. Tak zajišťuje nejen sebe, ale i důstojnou práci pro druhé a jejich budoucnost“ (Poselství ke Dni míru 2013).

Můžeme říct, že naše církev je už dnes společenství s největším počtem dobrovolníků, kteří s láskou pracují pro Boha, církev i společnost. Rozvíjení a prohlubování vztahu ke Kristu, který se celý daroval pro naši spásu, bude pak nejlepší zárukou životaschopnosti církve a její užitečnosti pro společnost, která čeká na svůj podíl na Božích darech, jimiž jsme zahrnováni.

Bratři a sestry, děkujeme vám za důvěru i odvahu ke spolupráci na náročné cestě, která je před námi. Prosíme také o vzájemnou modlitbu a každému z vás ze srdce žehnáme

Vaši biskupové

2. DOHODA O DUCHOVNÍ SLUŽBĚ VE VĚZEŇSTVÍ

Vězeňská služba České republiky se sídlem v Praze 4, Soudní 1672/1a, zastoupená jejím generálním ředitelem vrchním státním radou brig. gen. Mgr. Petrem Dohnalem na straně jedné

a

Česká biskupská konference se sídlem v Praze 6, Thákurova 3, zastoupená jejím předsedou kardinálem Dominikem Dukou OP,

Ekumenická rada církví České republiky (dále jen „Ekumenická rada církví“) se sídlem v Praze 10, Donská 370/5, zastoupená jejím předsedou Mgr. Joelem Rumlem na straně druhé

uzavírají na základě § 20 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů a § 11 zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence, v souladu s § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností, ve znění pozdějších předpisů tuto

DOHODU O DUCHOVNÍ SLUŽBĚ

Čl. 1

(1) Účelem této Dohody o duchovní službě (dále jen „Dohoda“) je stanovit v souladu s právními předpisy podmínky pro vzájemnou spolupráci a pomoc Vězeňské služby České republiky (dále jen „Vězeňská služba“) a církví a náboženských společností¹ (dále jen „církve“)

---

¹ § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění zákona č. 129/2008 Sb.

při jejich duchovním a výchovném působení na obviněné, odsouzené a chovance ve výkonu zabezpečovací detence.

(2) Duchovní službu podle této Dohody vykonávají osoby pověřené jednotlivými církvemi (dále jen „pověřené osoby“).

(3) Pověření ze strany odpovědného orgánu příslušné církve je nezbytným předpokladem pro výkon duchovní služby ve smyslu této Dohody.

(4) Církve pověřují k výkonu duchovní služby podle této Dohody pouze bezúhonné osoby. Bezúhonnost se pro účely této Dohody prokazuje výpisem z rejstříku trestů ne starším 3 měsíce.

(5) Pověřené osoby působící v rámci dobrovolného poskytování duchovní služby ve věznicích a vazebních věznicích (dále jen „věznice“) a ústavech pro výkon zabezpečovací detence (dále jen „ústav“) vykonávají činnosti v rozsahu stanoveném touto Dohodou.

(6) Bezpečnost a ochrana zdraví pověřených osob se zajišťuje podle zvláštních předpisů.

(7) Rozsah a možnosti duchovní služby vymezuje zákon².

Čl. 2

(1) Smluvní strany:

- a) vytvářejí vhodné podmínky pro duchovní a pastorační činnost ve věznicích a ústavech,
- b) zajišťují spolupráci, výměnu zkušeností a pomoc při duchovní, pastorační, případně charitativní službě pověřených osob odsouzeným, obviněným a chovancům.

---

2 § 20 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů a § 11 zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence.

(2) Se souhlasem smluvních stran zajišťuje jejich vzájemnou spolupráci hlavní kaplan ve spolupráci s předsedou Vězeňské duchovenské péče o. s. (dále jen „Vězeňská duchovenská péče“)

Čl. 3

(1) Pro řešení významných a koncepčních otázek duchovní činnosti ve věznicích a ústavech se zřizuje Rada pro duchovní službu ve věznicích a ústavech (dále jen „Rada“).

(2) Členy Rady jsou: dva zástupci České biskupské konference, dva zástupci Ekumenické rady církví, dva zástupci Vězeňské služby, zástupce Vězeňské duchovenské péče a s poradním hlasem hlavní kaplan, pokud není nominován Vězeňskou službou jako jeden z jejích zástupců.

(3) Rada se schází dle potřeby, nejméně však jedenkrát ročně. Může vznášet ve věci duchovní činnosti ve věznicích a ústavech připomínky a předkládat generálnímu řediteli návrhy koncepčních řešení. Volí ze svého středu na období jednoho roku předsedu, který setkání řídí. Setkání svolává zástupce Vězeňské služby. V případě potřeby může iniciovat svolání Rady kterákoli ze smluvních stran.

(4) Rada se vyjadřuje k aktuálním záležitostem, které se týkají duchovní činnosti ve věznicích.

Čl. 4

(1) V pracovním poměru k Vězeňské službě působí pověřené osoby ve vězeňské duchovní službě ve funkci kaplan Vězeňské služby (dále jen „kaplan“). Kaplany metodicky řídí hlavní kaplan ve spolupráci se zástupcem hlavního kaplana.

(2) Hlavního kaplana a zástupce hlavního kaplana jmenuje do funkce generální ředitel Vězeňské služby z duchovních pověřených registrovanou církví nebo náboženskou společností na základě společného

návrhu Ekumenické rady církví a České biskupské konference. Podmínkou jmenování je získání alespoň 5 hlasů v Radě. Kvalifikačním předpokladem na funkci hlavního kaplana a zástupce hlavního kaplana je předchozí pracovní poměr na pozici kaplan.

(3) Funkční období hlavního kaplana a zástupce hlavního kaplana je zpravidla 5 let od jeho jmenování. O případném prodloužení funkčního období rozhoduje Rada.

(4) Hlavního kaplana a zástupce hlavního kaplana odvolává generální ředitel Vězeňské služby, který si pro své rozhodnutí nejprve vyžádá stanovisko Rady.

(5) Funkci kaplana vykonává ve věznici a ústavu pověřená osoba, podle zákona způsobilá k výkonu duchovní činnosti:

- a) návrh na zařazení kandidáta do funkce kaplana podává hlavní kaplan na základě souhlasu členů Rady, zastupujících Ekumenickou radu církví a Českou biskupskou konferenci,
- b) do pracovního poměru kaplana lze přijmout duchovního z církví a náboženských společností účastných na této dohodě, kterému jeho církev či náboženská společnost vydala pověření, jež je kvalifikačním předpokladem pro službu kaplana,
- c) předpokladem pro přijetí do pracovního poměru je předchozí působení na pozici dobrovolného duchovního,
- d) ke kandidátovi na pozici kaplan se před jeho přijetím do pracovního poměru vyjadřuje ředitel příslušné věznice nebo ústavu,
- e) odebrání pověření registrované církve nebo náboženské společnosti je vnímáno jako ztráta kvalifikačního předpokladu pro výkon duchovní služby a má za následek ukončení pracovněprávního vztahu ze strany Vězeňské služby,
- f) ve věcech pracovního poměru kaplana rozhoduje ředitel věznice nebo ústavu po metodické konzultaci s hlavním kaplanem.

(6) Rozsah činnosti, práva a povinnosti kaplanů vyplývají z uzavřené pracovní smlouvy. Podmínky stanoví zvláštní předpis Vězeňské služby.

Čl. 5

(1) Vězeňská duchovenská péče je nadkonfesijním sdružením osob pověřených církvemi k duchovní službě ve věznicích a ústavech.

(2) Vězeňská duchovenská péče:

- a) působí na základě spolupráce a vzájemné tolerance jednotlivých církví,
- b) doporučuje řediteli věznice nebo ústavu ve spolupráci s hlavním kaplanem vyslovení souhlasu s působením pověřených osob, podílejících se v rámci Vězeňské duchovenské péče na duchovní a pastorační péči,
- c) koordinuje prostřednictvím výkonného výboru Vězeňské duchovenské péče výkon služby dobrovolných duchovních - členů Vězeňské duchovenské péče,
- d) spolupracuje s vězeňským personálem na všech úrovních řízení, zejména s kaplany, za účelem vytváření vhodných podmínek pro duchovní a pastorační činnost,
- e) informuje smluvní strany prostřednictvím svého předsedy v součinnosti s hlavním kaplanem o aktuální problematice služby dobrovolných duchovních - členů Vězeňské duchovenské péče ve věznicích a ústavech i o celkové problematice duchovní péče.

(3) Vězeňskou duchovenskou péči ve styku s Vězeňskou službou zastupuje její předseda nebo místopředseda ve spolupráci s hlavním kaplanem.

Čl. 6

(1) Pověřené osoby při poskytování dobrovolné duchovní služby ve věznicích nebo ústavu:

- a) docházejí na místo určení alespoň dvakrát měsíčně v předem dohodnutých termínech,
- b) prokazují svoji totožnost a oprávnění ke vstupu s uvedením rozsahu pohybu po objektu Vězeňské služby v souladu s vnitřními předpisy,

- c) zachovávají v tajnosti důvěrně sdělené skutečnosti - zpovědní tajemství³,
- d) dodržují zákony, vyhlášky a další předpisy upravující duchovní službu ve výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody a výkonu zabezpečovací detence.

(2) Pověřené osoby jsou oprávněny zejména:

- a) vstupovat do věznice nebo ústavu, v nichž konají duchovní a pastorační činnost a pohybovat se v ní v rozsahu stanoveném vnitřními předpisy,
- b) podílet se vhodnými formami na duchovně výchovné činnosti,
- c) upozorňovat příslušné služební funkcionáře na zjištěné nedostatky, které brání řádnému výkonu duchovní a pastorační činnosti,
- d) požadovat informace o stavu a chování obviněných, odsouzených a chovanců, jimž poskytují duchovní a pastorační činnost,
- e) nahlížet do osobních spisů odsouzených, obviněných a chovanců, jimž poskytují duchovní a pastorační činnost, pokud s tím tyto osoby souhlasí,
- f) přinášet do věznice nebo ústavu, v nichž konají duchovní a pastorační činnost, náležitosti nezbytné pro provádění náboženských úkonů, a to v rozsahu a množství schváleném ředitelem příslušné věznice nebo ústavu. Víno pro potřeby eucharistie propustí orgány kontroly v množství maximálně do 2 dcl.

Čl. 7

Ředitel věznice nebo ústavu může z bezpečnostních důvodů zakázat vstup pověřené osobě, jestliže závažným způsobem poruší právní předpisy nebo vnitřní předpisy Vězeňské služby. O zrušení zákazu vstupu pověřené osobě rozhoduje ředitel příslušné organizační jednotky nebo generální ředitel. O těchto skutečnostech vždy informuje cestou hlavního kaplana Radu.

Čl. 8

Jednotlivé organizační jednotky Vězeňské služby:

- a) respektují právo pověřených osob určovat liturgický průběh bohoslužebných a pastoračních setkání, přičemž zaměstnanci Vězeňské služby mohou do průběhu těchto setkání zasáhnout jen v případech ohrožujících bezpečnost zúčastněných osob,
- b) respektují právo pověřených osob na duchovní a pastorační činnost bez sluchové kontroly zaměstnanců Vězeňské služby,
- c) respektují právo na zachovávání zpovědního nebo obdobného tajemství⁴,
- d) poskytují pověřeným osobám sdruženým ve Vězeňské duchovenské péči a zejména jejímu výkonnému výboru pomoc se zajištěním duchovní a pastorační činnosti v rámci Vězeňské služby, zejména odesíláním korespondence formou služebních zásilek a vyřizováním služebních telefonátů a elektronické komunikace v rámci sítě Vězeňské služby.

Čl. 9

(1) Tato Dohoda se uzavírá na dobu neurčitou.

(2) Tuto Dohodu lze měnit či doplňovat písemnými doplňky číslovanými ve vzestupné řadě po dohodě všech smluvních stran.

(3) Tuto Dohodu lze ze závažných důvodů písemně vypovědět s tím, že její platnost skončí uplynutím šesti kalendářních měsíců následujících po měsíci, v němž byla výpověď doručena ostatním smluvním stranám.

(4) Práva z této Dohody vyjma práva na její vypovězení se přiměřeně vztahují také na Federaci židovských obcí v České republice, která je pozorovatelem Ekumenické rady církví.

4

§ 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb., ve znění zákona č. 428/2012 Sb.

Čl. 10

(1) Tato Dohoda nabývá platnosti dnem podpisu smluvními stranami a účinnosti dnem vyhlášení nařízením generálního ředitele Vězeňské služby.

(2) Ujednání obsažená v této dohodě budou východiskem pro zpracování nařízení generálního ředitele Vězeňské služby o organizaci duchovní služby ve Vězeňské službě, která v duchu této dohody bude upravovat konkrétní činnost duchovní služby v návaznosti na vnitřní předpisy Vězeňské služby.

(3) Ekumenická rada církví a Česká biskupská konference uzavře s Vězeňskou duchovenskou péčí smlouvu k této Dohodě, která podrobně upraví vzájemný vztah Ekumenické rady církví a České biskupské konference k Vězeňské duchovenské péči tak, aby plně odpovídal vzájemným závazkům smluvních stran této Dohody.

(4) Dnem vyhlášení této Dohody pozbývá platnosti dosavadní Dohoda o duchovní službě vyhlášená dne 25. 8. 2008 nařízením generálního ředitele Vězeňské služby č. 41/2008.

V Praze dne 21. listopadu 2013

Za Vězeňskou službu: brig. gen. Mgr. Petr Dohnal

Za Českou biskupskou konferenci: kardinál Dominik Duka OP

Za Ekumenickou radu církví: Mgr. Joel Ruml